

KP

KYRKPRESSEN

ONSDAG 30 OKTOBER NR 18/2024

KYRKPRESSEN LOKALT

KYRKPRESSEN LOKALT

Här hittar du artiklar från de olika regionerna i Svenskfinland samt församlingarnas annonsering.

Helsingfors	sid 3
Borgå – Sibbo – Vanda	sid 7
Åboland-Åland	sid 11
Sydösterbotten	sid 15
Korsholm	sid 19
Pedersöre	sid 23
Mellersta Nyland	sid 27

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

De heligas gemenskap

KOLUMN

Anna Maria
Böckerman är
kantor i Johannes
församling.

PÅ HÖSTEN får ljus en speciell betydelse i förhållande till det tilltagande mörkret. Ljuset lyser upp, det vägleder, det ger trygghet. Levande ljus kan få oss att stanna upp och stilla oss, att känna samhörighet och gemenskap, och att minnas. Ljuslågan inbjuder till tacksamhet, glädje och bön.

VÅR VÄRLD är full av mörker och våra sinnen hotas bli förmörkade av det vi ser: ondska,

allt mer eskalerande konflikter, svält, misär och människor på flykt. Naturens vånda och människosinnets. Hopplöshetens mörker. Och mitt i allt detta är vi kristna ljus.

Vi är kallade till att återspegla Guds kärleks ljus, att lysa upp vägen till målet, att vara ljus som ger trygghet i mörkret. Och det ljuset har en evighetsdimension i Kristus – tiden är inte ett hinder. Tvärtom, Kristi Kyrkas ljus lyser genom tiden. De som är nära den Heliga lyser vare sig de är på den här sidan om evigheten eller redan där. Så har Kyrkan identifierat Kristus, och sig själv

»Vi är kallade till att
återspegla Guds kärleks
ljus, att lysa upp vägen till
målet, att vara ljus som
ger trygghet i mörkret.«

som Kristi kropp, ända sedan tidigaste kristna tid. Vi sjunger i hymnen *Fos hilaron* från 200-talet: "Du glädjens ljus, du återsken av den himmelske Faderns eviga, saliga härlighet, Jesus Kristus."

DE HELIGA som har gått före inbjuder oss att stanna upp och stilla oss, att be tillsammans med varandra och med dem. Vi får känna samhörighet i Kristus och gemenskap i tron. Vi får mitt i mörkret genomströmmas av glädje och värme och sprida den vidare. Det är vår och hela Kyrkans uppgift och väsen.

Vi närmar oss Alla helgons dag. Min vän påminde mig om budskapet genom att säga: "Alla döda är inte heliga, och alla heliga är inte döda." På Alla helgons dag minns vi helgonen, de som fått nåden att på ett alldeles särskilt sätt lysa i mörkret. På söndagen, som också brukar kallas Alla själars dag, minns vi våra nära och kära som gått före oss. Och under helgen kan vi också påminna oss om vårt eget kall som kristna: att vara ljus.

Hallå där Catarina Bärlund-Palm!

Hon pratar med dig om döden på alla helgons dag.

– **VAD HÄNDER** när man dör? Det är nog en svår fråga. Egentligen vet ju ingen av oss vad som händer eftersom vi alla lever.

På alla helgons dag möter Catarina Bärlund-Palm, ledare för barnverksamheten i Matteus församling, stora och små på kyrkogården i Östersundom. Helgen är en bra möjlighet att diskutera kring livets stora frågor också med familjens yngsta.

– **JAG TROR** att himlen kan finnas här nära oss. Det är den osynliga världen. Gud är också osynlig. Men jag tror att Gud finns med oss här i livet.

Änglastig för barn, ta gärna med en egen ficklampa! Lördag 2.11 kl. 16–19 på Helsingfors kyrkogårdar. Mera info på helsingforsforsamlingar.fi/allhelgona

TEXT: NINA ÖSTERHOLM
FOTO: OUTI JAAKKOLA

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan. Förutom den söndag vi firar

Kvällsmässa: 3.11 kl. 18. Birgitta Udd är inbjuden talare. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön varannan torsdag (14.11 och 28.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Ljusandakt 2.11 kl. 18: Ljusandakt och parentation för de som under det senaste året gått bort. Vi minns våra nära och kära som inte mer finns med oss och tänder ljus. I Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3.

Barn, ungdom och familj

Kontakt: barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050-380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn 050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Tisdagar. Klapp & klang kl. 10 (för 1-4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0-1-åringar) i Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3-7: Tisdagar kl. 14-17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälpedarutbildningar, läger, resor och anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Catarina Bär-lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

Barnklubb för 4-8-åringar: Torsdagar, program kl. 17-19, man får stanna till 19.30. Novemberprogram 7.11 rita och måla, 14.11 sällskapsspel, 21.11 pepparkaksbakning, 28.11 lillajulsprogram. Barnpassning för yngre barn från 17-19.30.

Musik
Matteus kyrkokör sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten. Kontakt: 045 101 5360
Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4-7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30-16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

VOICE-kören övar inför Matteuskyrkans 40-årsjubileum: Östra Helsingfors svängigaste kör övar 6 gånger inför Matteuskyrkans jubileumskonsert i februari: 21.11, 4.12 (OBS onsdag), 19.12, 9.1, 23.1 och 6.2. Övningarna börjar kl. 18.30.

Nya sångare välkomna i alla körer!

Gemenskap

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10-14)

Missa inte! Matteus Afterwork varje torsdag: Middag för tre euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att uträtta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middagen börjar kl. 17, programmet 18 eller 18.30.

Afterwork med missionstema 7.11: Pirkko Nummela, tidigare missionär via Finska Missionssällskapet berättar om hennes arbete bl.a. bland funktionshindrade barn i Etiopien. Torsdag 7.11 kl. 18.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulla och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11-13. Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14-15.30 i Matteuskyrkan. Följande träffar 11.11 och 2.12. Kontakt Anica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 4.11 kl. 18 åker gruppen på utflykt. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 15.11 besöker Olav S. Melin, teolog och tidigare chefsredaktör, gruppen med temat "Amos Anderson – en annorlunda mecenat". Välkommen med! Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Torsdag 14.11 kl. 18, samt lördag 23.11 kl. 10 kan du komma och pröva på keramik tillsammans med keramik-artisan Marika Salomaa. 10 personer per kurstillfälle. Anmälan till Matteus kansli (matteus.fors@evl.fi) – till ett eller fler tillfällen. 10€ materialavgift/gång.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Septemberträffens tema är Kristus i Gamla testamentet. Mera info på hemsidan eller Matteus kansli.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3€/6€ och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må-to kl. 11-13.

Följ oss på Facebook och Instagram för våra senaste uppdateringar samt bilder och gemenskap i vardagen @matteusforsamling.

Furahakören fyller 50 år!

På **söndag 17.11** firar Furahakören sitt 50-årsjubileum kl. 12 i Johanneskyrkan. Kören medverkar i Johannes församlings högmässa. Efter mässan fortsätter jubileet med lunch och allsång i Högbergsgården intill kyrkan, Högbergsgatan 10.

Anmäl dig senast 11.11 till furahadirigent@gmail.com om du vill vara med på lunchen, som kostar 30 euro. Meddela även ifall du har allergier eller någon specialdiet.

Furahakören fyller femtio! FOTO: ARKIV/SOFIA TORVALDS

Evenemang och info hittas också på vår webbsida:

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingens anställda och diakoniarbetarna om du behöver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniarbetare Carita Riitakorpi 050-380 3986.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus
Kansliet: Kansliet är öppet vardagar kl. 10-14, telefontid ti och to kl. 10-14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: **Matteuskyrkan**, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Lördag 2.11, Alla helgons dag, tack-sägelsegudstjänst: kl. 15 i Nya kapellet, Sandudds begravningsplats. Tomas vokalensemble medverkar.

Söndag 3.11, Alla själers dag, sammanlyst högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka. S:t Jacobskören medverkar.

Missa inte! Söndag 3.11, Alla själers dag, requiemmässa: kl. 18 i Johanneskyrkan. Chorus Sanctae Ceciliae medverkar. Requiem av Joseph Rheinberger.

Tisdag 5.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 6.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 6.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 10.11, högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Söndag 10.11, högmässa: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 12.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 12.11, sinnesromässa: kl. 18 i Johanneskyrkan

Onsdag 13.11, middagsbön: kl. 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 13.11, veckomässa: kl. 18 i Johanneskyrkan.

Missa inte! Torsdag 14.11, ungdomsmässa: kl. 19 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30-18. Lunch kl. 11-13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30: 5.11: Ta hand om din syn. Har du frågor om din synsituation? Med synrådgivare Ann-Catrin Tylli. 12.11: Testamente, intressebevakningsfullmakt och arvsplanering. Isa Niemi,

PETRUS För män**Karabrunch i Petruskyrkan**

Välkommen på en förmiddag för alla män **lördagen den 9.11 kl. 10–12** i Petruskyrkan. Magnus Riska "Iron Magnus" berättar och vi bjuder på brunch med bacon och ägg. Hoppas vi ses!

JOHANNES För familjer**Pyssel inför jul**

Temat för Family fun **13.11 kl. 17–19** i S:t Jacobs kyrka och **27.11 kl. 17–19** i Johannes vardagsrum är *Hållbar jul*.

Vi kommer att pyssla julklappar och dekorationer med material från naturen och sådant vi återvinner, bland annat braständare av ljusstumpar vi samlat i Johanneskyrkan under året. Kanske vill du passa på att tillverka alla dina julkort på en gång? Det här pysslet passar bra även för vuxna. Några av församlingens hjälpledare är också med. Vi äter risgrynsgröt och hoppas på fin pysselstämning!

MATTEUS 80-talsmusik**VOICE-kören övar inför Matteuskyrkans 40-årsjubileum**

Det här vill du inte missa: Matteus VOICE sjunger 80-talshittar! Östra Helsingfors svängigaste kör övar inför Matteuskyrkans jubileumskonsert i februari. Passar både nya sångare och vana korister som gillar att sjunga pop och rock. Det viktigaste är körens gemenskap och villighet att lära sig. Övningarna börjar **21.11 kl. 18.30**.

jurist och Hanna Nybergh-Segerstråle, rättsnotarie.

Diakoniträff: 7.11 kl. 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Träffpunkt: torsdag 14.11 kl. 14 i Högborgssalen.

Missa inte! Kaffe med Johannes: måndag 11.11 kl. 13–15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr.

Bibel, tro och tvivel: måndag 11.11 kl. 18 i Hörnan. Gäst: Stefan Djupsjöbacka.

Family fun: onsdag 13.11 kl. 17–19 i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: hållbar jul.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

För familjer och barn

Familjecafé med musiklek: måndagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Hörnan. Tisdagar kl. 10–11 (musiklek kl. 10) i Käätöpaikka, Arabiastrandens invånarhus. Tisdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Torsdagar kl. 9.30–11.30 (musiklek kl. 10) i S:t Jacobs kyrka.

Obs! Ingen musiklek efter dagis 5 och 12.11.

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen

ledare finns alltid på plats. Fritids i S:t Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne: 0469217512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina: 050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl. 13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Missa inte! Family fun: onsdag 13.11 kl. 17–19 i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: hållbar jul.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Följ oss på instagram och fb:

[@johannesforsamling](https://www.instagram.com/johannesforsamling).

Information om ungdomsverksamheten finns på johannesungdom.wordpress.com. Instagram: [johannesungdom](https://www.instagram.com/johannesungdom)

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högborgsgatan 10, tel. 09–2340 7700.

Utrymmen: **Johanneskyrkan**, Högborgsg. 12, **Högborgssalen**, Högborgsg. 10 (vån. 2), **Hörnan**, Högborgsg. 10 (gatuplan), **Folkhälsan** och **Majblomman**, Mannerheimv. 97, **Gamla kyrkan**, Lönnrotsgatan 6, **S:t Jacobs kyrka**, Kvarnbergsbr. 1, **Seniorhuset**, Norrsvängen 1, **Arabiastrandens invånarhus**, Indragatan 1, utrymmet "Käätöpaikka", **Johannes vardagsrum**, Tomaskyrkan, Rönnevägen 16, Mejlans.

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Missa inte! Minnesgudstjänst: Lö 2.11 kl. 16 i Petruskyrkan. Vi minns de som avlidit under året och läser upp deras namn, tänder ljus och håller andakt tillsammans. Efteråt blir det servering. Alla som önskar är välkomna.

Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Äggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 3.11 Anne Koivula, Mathias Sandell 10.11 Pia Kummel-Myrskog, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!

Barnfamiljer

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! Musikleken är speciellt för dig med barn 0–5år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för mer info: anne.koivula@evl.fi. **Följ Petrus Kidz-gruppen** på facebook för mer aktuell info!

Ungdomar

Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 1.11, 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program tex. film, matlagning och tävlingar. Följ @petrusyouth_ på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

Evenemang och kurser

Karabrunch: Lö 9.11 kl. 10–12 i Petruskyrkan. Vi bjuder på brunch med bacon och ägg, Magnus Riska "Iron Magnus" berättar. Välkommen med alla män!

Missa inte! Petra-frukost: Lö 16.11 kl. 10–12 i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Caroline Sandström berättar om "Hur jag formats till den jag är idag". Mer info på facebook/petrus-forsamling. Varmt välkommen!

Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner.

Dagscafé: Tis 12.11 kl. 13–15 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel. 0503442711.

Andakt och bön

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönkväll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegelstigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 12.11 Allan Franzén.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumentalmusik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med i bön för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Sjung i kör

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka. mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två må i månaden. fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack kvällarna i Munksnäs kyrka.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09–2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: **Hagasalen** och **Södra Haga kyrka**, Vesperv. 12, **Malms kyrka**, Kommunalt. 1, **Munkshöjdens kyrka**, Raumov. 3, **Munksnäs kyrka**, Tegelst. 6, **Petruskyrkan**, Skogsbäcksv. 15, **Äggelby gamla kyrka**, Brofogdev. 12.

KYRKAN I HELSINGFORS

DÖDENS TRÄDGÅRDAR

Alla helgons dag på
Helsingfors begravningsplatser

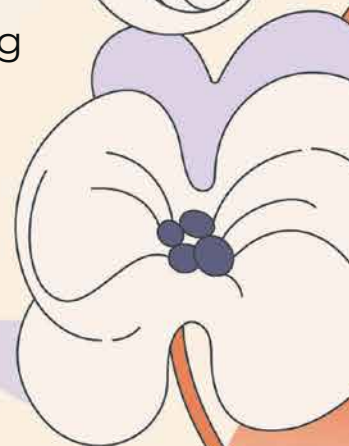
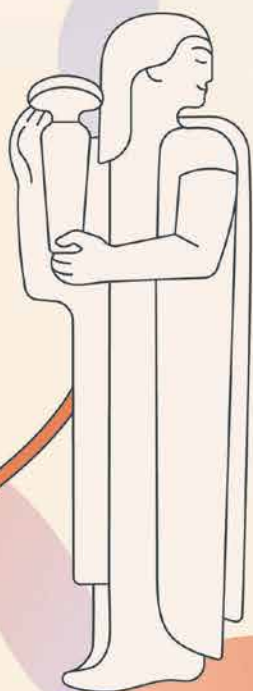
2.11.2024 kl. 16–19

- Änglastig för barn: Ta gärna med en egen ficklampa!
- Musik och andaktsstunder i kapellen
- Församlingsanställda och frivilliga på plats för samtal
- Glögg- eller saftservering

Evenemanget är gratis. Hjärtligt välkommen!

Sandudds begravningsplats, Johannes församling
Malms begravningsplats, Malmin seurakunta
Månsas urnlund, Petrus församling
Vilan på Brändö, Matteus församling
Östersundom begravningsplats, Matteus församling

helsingforsforsamlingar.fi/allhelgona

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Martin höjer kollegorna – men önskar mer värme

Prästen Martin Jakobsson har jobbat i både Finland och Sverige. Om det gick skulle han gärna exportera rekryteringssituationen från Finland till Svenska kyrkan.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

BORGÅ Martin Jakobsson jobbar som församlingspastor i Borgå svenska domkyrkoförsamling. Han har en 26 år lång erfarenhet av prästyrket från Sverige, där han också verkat som kyrkoherde i många år. För några år sedan flyttade han och hans familj till Finland, och sedan dess har han jobbat i Borgå stift.

Det här har gett Martin inblick i hur församlingsverksamheten skiljer sig mellan de två grannländerna, även om han betonar att hans erfarenheter från Finland är begränsade. Han har till exempel aldrig jobbat på Åland eller i Österbotten.

En av de största skillnaderna han ser ligger i kulturen och det sociala samspelet. Om man generaliserar präglas Finland enligt Martin Jakobsson av en slags lågkontextkultur.

– Det sociala samspelet är på en ganska försiktig nivå. I Sverige flyter det lite lättare.

Han ser också Finland som mer regelstyrt än Sverige, också då det kommer till församlingarnas verksamhet och administration.

Själv kan Martin Jakobsson inte få någon längre förordning i Finland eftersom han inte pratar finska. Inte heller i Borgå stift. För egen del tar han inte strid i den frågan, han uppnår snart pensionsålder. Men systemet är han kritisk till.

– Varje svenskspråkig församling ska naturligtvis kunna erbjuda att det kan talas finska under förrättningar, men måste varje präst kunna finska? Man måste kanske småningom hitta andra lösningar eftersom det överlag blir svårare att hitta präster.

Kyrkan en självklarhet

Men det är inte bara språkpolitik och byråkrati som skiljer sig åt, utan också det man brukar kalla ”sekularisering” präglar länderna på olika sätt.

I Finland upplever Martin Jakobsson att kyrkan fortfarande betraktas som en samhällselig aktör på ett helt annat sätt än i Sverige. Fler människor hör också till kyrkan i Finland, särskilt i Borgå stift.

Martin Jakobsson jobbar som församlingspastor i Borgå svenska domkyrkoförsamling. FOTO: GUNVOR HADDAS

– Det gör att kyrkan räknas mer som en självklarhet. Det märks framför allt inför dop. I Finland kanske man inte funderat över varför man döper sitt barn så mycket, det är en tradition och en självklarhet att göra det. Man vänder sig till kyrkan som till vilken myndighet som helst.

– Om man väljer att döpa sitt barn i Sverige är det något man ofta funderat igenom eftersom det inte hör till normen.

Skillnaderna mellan Svenska kyrkan och Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland är verkligen många, och Martin Jakobsson har en mängd exempel. Men en grej som sticker ut till vår fördel är rekryteringssituationen.

– I ett arbetslag i Sverige är det kanske bara hälften av medarbetarna i en församling som har formell kompetens. Rekryteringssituationen är så svår att man ofta anställer någon utan utbildning som diakoniasistent eller pedagogikassistent.

I Finland finns det fortfarande tillräckligt med utbildade diakoner och ungdomsarbets-

ledare för att man ska kunna rekrytera kompetent personal.

– Det leder till att det i Finland finns en annan yrkesstolthet bland medarbetarna. Själv har jag alltid känt mig omgiven av kompetenta medarbetare som vet vad de håller på med i Finland.

Om du fick välja en grej, vad skulle du importera från Svenska kyrkan till Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, och tvärtom?

– Det första jag tänker på är att föra rekryteringsläget från Finland till Sverige, men det går ju inte. Den trygga yrkesstoltheten som finns i Finland skulle dock behövas i Sverige.

– I motsatt riktning tänker jag på ordet värme. Då man kommer till kyrkan i Finland är det vänligt, men ganska stelt. Man är mer försiktig socialt. Jag skulle önska mer värme.

Med allt det sagt säger Martin Jakobsson att våra nordiska kyrkor trots allt är ganska lika varandra. Men vi kan lära av varandra.

»Man vänder sig till kyrkan som till vilken myndighet som helst.«

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Aftonmusik Lux Aeterna fredag 1.11 kl. 18: i Lovisa kyrka Musik i allhelgonatid med Ruotsinpyhtään Kirkon Kuoro, Duo Anima och Agricola församlingars kantorer. Andakt av kyrkoherde Stina Lindgård. Fritt inträde och program. Välkommen på konsert!

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

Lö 2.11 kl. 12.15 Högmässa med ljusständning och tack-sägelse: i Domkyrkan på Alla helgons dag,

Jäntti, Smeds, Tollander

Sö 3.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Smeds, Jakobsson, Hätönen, Ove Blomqvists gudstjänstgrupp

Må 4.11 kl. 14.30 Babykyrka i Domprostgården: Jäntti

Sö 10.11 kl. 9.30 Gudstjänst St Olofs kapell: Pellinge, Apostolidou, Söderström

Sö 10.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyrkan: Jäntti, Apostolidou, Söderström, Tollander Gaudeamuskören, – barnlägret. Farsdagslunch efter mässan kl. 13.30.

To 14.11 kl. 18 Mässa i Taizéstil i Domkyrkan: Jäntti, Söderström, frivilliga

MUSIK

Lö 2.11 På Alla helgons dag spelas orgelkvarter i kapellet Aeternitas på Näsebacken: Kl. 14.00: Jarkko Yli-Annala, 14.30: Kaisa Sidoroff, 15.00: Reidar Tollander, 15.30: Eric-Olof Söderström, 16.00: Anne Hätönen
Kl. 14 –19 Näse begravningskapell är en plats för tystnad: se puffen.

On 6.11 kl. 18 Konsert i Domkyrkan: Konsert på Svenska dagen ”Trygg”, Folkmusikduo Aléa – Aurora Visa, kantele och Annika Lyytiäinen, klarinett. Fritt inträde, fritt programblad.

GRUPPER

Må 4.11 och 11.11 kl. 10 Motion och Promenad för missionen: träff vid gångbrons östra sida.

Ti 5.11 och 12.11 kl. 9–13, KortteliÄssä, Vårberga: församlingen bjuder på kaffe.

Ti 5.11 och 12.11 kl. 12 Andakt och lunch: för pensionärer och arbetssökande i festsalen, Lundagatan 5.

On 6.11 kl. 12.30 Mariakretsen:

i mötesrum 1, Lundagatan 5.

Sö 10.11 kl. 13.30 Farsdagslunch: i Församlingshemmet på Lundagatan 5. Meny: potatisgratäng, stek med pepparsås, sallad samt kaffe/té och tårter. Pris: Vuxna: 15 euro, Barn 8–12 år: 8 euro, Barn 5–7 år: 5 euro. Betala med bankkort eller kontanter. Anmäl nu till Sussi via e-post: susann.stenberg@evl.fi eller tfn 040 528 6577.

Må 11.11. kl. 14 Kaffeandakt: i Lilla salen

On 13.11 kl. 17 Skapa & skratta:

Lilla salen, Lundagatan 5.

SIBBO

Lö 2.11 kl. 12 Mässa med ljusständning: Sibbo kyrka.

Efteråt samling för sörjande i Prästgården.

Lö 2.11 kl. 13–17 Möten vid gravgården: Kyrkoby begravningsplats. Varm glögg och en pratstund med församlingens anställda vid Ljusets kapell.

Sö 3.11 kl. 18 Mässa med Taizésånger: Söderkulla kyrka.

On 6.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 6.11 kl. 12 Ättaeuros lunch: Kyrkoby församlingshem. Lunch för daglediga.

Sö 10.11 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla kyrka.

Må 11.11 kl. 10 Småbarns kyrka: Söderkulla kyrka.

En kyrkstund för småbarn tillsammans med vuxen. Vi sjunger rörelsesånger och lyssnar till en kort berättelse.

Ti 12.11 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt

Ann-Britt Olenius-Steffansson 050 5233 918.

On 13.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

To 14.11 kl. 13 Box missionskrets: Bykyrkan Tabor.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

HELSINGE KYRKA

Kyrkovägen 45

Stilla musik lö 2.11 kl. 14–15.30: Tröstefull musik i allhelgonatid.

Parentationsandakt lö 2.11 kl. 16: Andakt med ljusständning för de avlidna. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Högmässa sö 3.11 kl. 10: Maria Lindberg, Anders Ekberg.

ViAnda-kören medverkar tillsammans med Gaudeamus-kören från Borgå, dirigent Reidar Tollander.

Farsdagens högmässa sö 10.11 kl. 10:

Anu Paavola och Heidi Åberg.

DICKURSBY KYRKA

Stationsvägen 12a

Musiklek fr 1.11 och 8.11 kl. 10–11:

Ungdomskväll on 6.11 och 13.11: kl. 18–20.

Sångstund för alla on 6.11 och 13.11: kl. 18–19.

Tisdagsgruppen ti 12.11 kl. 12.30–13.30: Lunch kl. 12.30.

Pensionärernas födelsedagsfest to 14.11 kl. 13: Inbjudan har skickats till alla som fyller 75, 80, 85, 90 och uppåt år 2024.

MYRBACKA KYRKA

Strömfåravägen 1

Familjecafé ti 5.11, 12.11 kl. 9.30–11

ÖVRIGT

Allhelgonaveckomässa i Folkhälsanhuset fre 1.11 kl. 14: Anu Paavola och Anders Ekberg.

Följ änglarna! – allhelgonaspårning för familjer lö 2.11 kl. 16–19: Prostgårdsparken, Helsing kyrkoby. Ta med en ficklampa och följ änglarna i parkens mörker!

Sportklubben: varje tisdag kl. 16.15–17 i Dickursby skola.

ViAnda kören: övar varje onsdag kl. 12–14 i Helsinggård.

Vivandi: övar på Bygård varje torsdag kl. 17–19.

BORGÅ Alla helgons dag

Allhelgona på Näsebackens begravningsplats

På Alla helgons dag **lördag 2.11** spelas orgelkvarter i kapellet Aeternitas på Näsebacken. Välkommen till en stämningsfull stund med vacker orgelmusik. Ge dig tid att sitta ner en kvart i kapellet innan du hedrar din kära genom att tända ljus på gravstenen. Låt musiken skapa en rofylld atmosfär och ge dig en stund av eftertanke. Församlingarnas egna kantorer spelar på orgeln.

14.00: Jarkko Yli-Annala

14.30: Kaisa Sidoroff

15.00: Reidar Tollander

15.30: Eric-Olof Söderström

16.00: Anne Hätönen

Kl. 14 –19 Näse begravningskapell är en plats för tystnad och för att minnas dina nära och kära. Det kommer att finnas varm saft och tid för samtal utanför begravningskapellet och en plats för barn med alla helgons dags tema.

Drömmar – ett bortglömt språk

Upptäck drömmarnas bortglömda språk! **Onsdag 27.11 kl. 18** i Borgå domkyrka!

Har du någonsin undrat vad dina drömmar verkligen betyder? Sedan urminnes tider har människor förstått att drömmar och myter bär på djupare insikter. Också i Bibeln återfinns drömmar som kraftfulla budskap.

Trots detta ger vi ofta våra drömmar lite uppmärksamhet – de känns som ett främmande språk som vi inte kan översätta. Vad är egentligen deras funktion? Varför kan de vara så svåra att tyda? Den 27 november kl. 18 bjuder vi in dig till domkyrkan för en inspirerande föreläsning av Virva Nyback, en expert inom drömgruppsarbete och symboldramaterapi. Med över 40 års erfarenhet kommer hon att dela med sig av sin kunskap och insikter om drömmarnas magi.

Kom och lär dig hur du kan avkoda dina drömmar och få en djupare förståelse för deras budskap. Missa inte chansen att utforska detta fascinerande ämne! Välkommen!

AGRICOLA Allhelgona

Ljuständning och musik

Gudstjänst med parentation lördag 2.11 kl. 10 i Lovisa kyrka:

På alla helgons dag minns vi dem som dött under det senaste året och läser upp de avlidnas namn som har jordfästs efter alla helgons dag 2023. Vi tänder ljus och lyssnar till musik samt firar nattvard. Medverkande i gudstjänsten är kantorerna Nina Fogelberg och Vera Tollander, församlingsmästare Katarina Jungner-Sundén, diakon Karin Åstrand, kyrkoherde Stina Lindgård och församlingens egen kör Agricolakören.

HELENA RÖNNBERG

Livet i rivningshuset

I MORGON kanhända jag får flytta, mitt tälthus då redan brytes ner. De orden inleder kyrkosångaren Einar Ekbergs sång *Imorgon*. Jag påmindes om den då en pensionerad kollega tog kontakt och skrev att han med sin fru lever "i ett rivningshus men ändå i en helgedom". Jag tyckte det var fyndigt formulerat, men var först inte helt säker på om huset syftade på deras radhus eller det kroppsliga tälthuset som Ekberg sjunger om.

JAG KOM TILL att det nog var den boning som Paulus talar om i 2 Kor. 5: "Vi vet att då det tält som är vår jordiska boning rivs ner har Gud en byggnad åt oss i himlen, en evig boning som inte är gjord av människohand. Medan vi är här ropar vi av längtan efter att få ikläda oss vår himmelska boning."

INTE MINST i allhelgonatid påminns vi om livets begränsning. Också en aktiv medelålders kropp känner av hur "tältet" sakta men säkert blir styvt, värker och försvagas. Paulus uttrycker det så träffsäkert: "Vi som ännu bor i tältet ropar i vårt betryck; vi vill ju inte bli avklädda, vi vill bli påklädda, så att det som är dödligt uppslukas av livet." Många jag möter i min vardag delar den erfarenheten. Samtalen handlar om sjukdomar, smärtor, mediciner, och undersökningar av alla de slag, för att ge rivningshuset tilläggstid. Kanske läcker taket ännu inte alltför mycket, kanhända går det att lappa? Och kanske nya reservdelar kan uppskjuta den oundvikliga dagen då hela rasket ska bort? Men ibland kommer en oväntad och aggressiv tornado och demolerar hela huset. Då kan man inte göra annat än be om en snar flytt.

»Anden i oss ger oss tröst och hopp medan vi väntar på flyttningsdagen från rivningshuset till evighetens boning.«

DET FINNS en del man kan göra för att bevara sitt rivningshus beboeligt. Det enkla grundreceptet är tillräcklig vila, motion och nyttig kost. Då motverkas förfallet och ger plats för det oförgängliga rummet i huset. Vår kropp är tillika den helige Andes tempel, säger Paulus i 1 Kor 6. Innerst i helgedomen bor människosjälens eviga ande som väntar på att befrias från rivningshuset. Anden i oss ger oss tröst och hopp medan vi väntar på flyttningsdagen från rivningshuset till evighetens boning, som enligt Ekberg kallas *Vår himmelska stad Jerusalem*.

Helena Rönnberg är kaplan i Sibbo svenska församling.

En plats att känna sig hemma på

Känner du någon som flyttat till Finland och söker ett sammanhang på engelska? I Vanda finns en gudstjämsgemenskap där många redan hittat sin plats. En av dem är Abak Baak.

TEXT: REBECCA PETTERSSON

VANDA Varje söndag ordnas det gudstjänst på engelska i Dickursby kyrka. Tanken är att skapa ett rum för människor med annat modersmål än svenska, finska eller samiska i församlingarna i Vanda, och även om arbetet är i startgroparna har det börjat bra.

En av dem som brukar besöka de engelskspråkiga gudstjänsterna är Abak Baak. Hon har sitt ursprung i Sydsudan, en nation som bildades 2011 genom utbrytning från Sudan. Området har präglats av väpnade konflikter i många år.

Abak Baaks ursprungsfamilj lämnade sitt hemland. Hennes pappa fick asyl i Holland, och resten av familjen flyttade efter för att kunna vara tillsammans. Deras familjehistoria innebär att ryckas upp från sina rötter och flytta runt, men det var faktiskt kärleken som ledde Abak Baak till Finland.

– Då jag bodde i Holland lärde jag känna min man, som också är sudanes, och han bodde i Finland.

I dag bor Abak, hennes man och derastva barn i Vanda. Abak studerar till bagare och konditor för andra året, och familjen har hittat sin plats. Men det har förstås inte alltid varit enkelt. Hennes släkt är utspridd, finska och svenska är nya språk, landet var nytt då hon först kom hit, och de kulturella skillnaderna märks.

– I Holland fanns det migranter med olika bakgrund, här är det mer begränsat. Till naturen är finländarna också ganska blyga och inte alltid så öppna, säger hon.

Hon poängterar att det kan vara svårt att öppna upp för nya människor, oberoende av kulturell bakgrund och kontext. Men själv bär hon på en nyfikenhet för andra kulturer. Hon visionerar om festivaler och sammanhang där man låter människor från olika kulturer visa upp och dela med sig av det fina från sin egen kultur.

Vad betyder din tro för dig?

– Jag kommer från en kristen familj och är katolik. Men det tog år innan jag själv lärde känna Gud.

Abak Baaks egen resa till personlig tro bör-

Abak Baak och hennes familj deltar regelbundet i de engelskspråkiga gudstjänsterna i Vanda. För Abak är det viktigt att också hennes barn ska få upptäcka tro och församlingsliv. FOTO: PRIVAT

»Jag vill att mina barn ska växa upp i kyrkan, men också lära sig om hur kyrkan kan hjälpa andra.«

jade då hon och hennes man kämpade med infertilitet. Men så en dag visade det sig att Abak var gravid. De började vänta barn, något de aldrig trodde att skulle ske.

Men hon hymlar inte med att åren i väntan på ett positivt test var tunga år som präglades av bitterhet. Samtidigt var det vad som förde henne närmare Gud och gav henne en personlig relation med den Gud hon alltid trott på.

Vad ger det dig att delta i gudstjänsterna i Dickursby kyrka?

– Med min bakgrund tror jag att vi som kristna ska vara tillsammans, be tillsammans och växa tillsammans. Jag vill att mina barn ska växa upp i kyrkan och lära känna Gud, men också lära sig om hur kyrkan kan hjälpa andra.

Ett sammanhang för vila och tro

Sirpa Tolppanen, pastor i Vanda svenska församling och ansvarig för det engelskspråkiga arbe-

tet, önskar att församlingen ska få vara en plats där människor som kämpar med språk, kultur, jobb och utbildning ska få vila en liten stund.

– Människor kommer till Finland och Vanda av många olika orsaker. Det kräver mycket mod att starta ett nytt liv för sig själv och sin familj. Det är ett steg i tro.

Att vara församling är att erbjuda en plats där människor kan hitta stöd, men lika mycket att erbjuda roliga distraktioner som gemenskapskvällar, sport och mys. Och: möjlighet att leva och växa i tro.

– Att upptäcka välsignelsen i att kristna, med olika bakgrund, kommer samman för att tillbe. Det är att upptäcka miraklet av enhet i Kristus, säger Sirpa.

Varje söndag klockan 12 ordnas en engelskspråkig gudstjänst i Dickursby kyrka. Har du vänner eller bekanta som är nya i Finland, eller som pratar engelska och letar efter ett kristet sammanhang i Vanda? Tipsa gärna vidare!

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Var med dem, prata med dem

När hennes yngsta son skulle bli konfirmerad blev Yvonne Mattsson den som hjälpte till med hela konfirmandgruppen – och lockade dem till kyrkkaffet med hjälp av mockarutor.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

SUND Yvonne Mattsson har fyra söner, och den yngsta blev konfirmerad ifjol.

– Jag känner killarna i gruppen väldigt bra. Jag bakar tydligen de godaste mockarutorna som finns, så någon av dem kom till och med en extra gång till kyrkan bara för att få äta mockaruta, skrattar hon.

När sonen skulle gå i kyrkan följde hon med. Hon satt nära ungdomarna i kyrkan, hjälpte dem att hitta i gudstjänstformuläret och tipsade om hur man skulle göra vid nattvarden.

– Och när det var Taizégudstjänst kom vi till att det var bäst att de fick gå omkring lite, tända ett ljus eller placera en bönensten, eftersom jag vet att de kan få myror i brallorna under en gudstjänst.

När hon skulle plocka upp sin son i Godby om kvällarna och helgerna hände det att en kompis följde med i bilen och blev förhörd på trosbekännelsen.

– Efter att ha haft egna tonåringar är det lätt att få kontakt. Man måste vara med dem och prata med dem – och muta dem med mockarutor!

Kamp med tron

Yvonne Mattsson växte upp i Borgå, idag bor hon på en mjölkgård i Sund, Åland. Hon har i många år kämpat med fibromyalgi (långvarig smärta och värk i musklerna) och utmattning.

– Det har varit många motgångar men jag kämpar för att inte bli bitter.

Hennes äldsta son är 28 och den yngsta femton – hon är också farmor.

– Jag har haft barn i 28 år! Jag har också flera NPF-barn så det har varit tufft.

Hon är diakon och socionom, men på grund av fibromyalgin har hon inte kunnat jobba.

– Det har gett mig mycket att kunna hjälpa till med tonåringarna i kyrkan. Det är roligt att höra att det märks att jag tagit hand om dem. Men om min egen son hade tyckt att det var pinsamt hade det inte gått. Det hade ju kunnat vara så

Yvonne kallas "Hankki" av ungdomsvännerna i Nyland, och "Yvonne" på Åland.

FOTO: PRIVAT

att jag undrat om jag kan visa min tro inför min sons vänner. Men den här gruppen kände jag så bra att det inte var ett problem.

Hur ser din tro ut – berätta om den!

– Jag blev mobbad i nian och hade ingen att umgås med – men jag hade en vän som välkomnade mig in i sin familj. Jag åkte dit varje helg och lärde känna människor i olika kyrkliga sammanhang. Jag gick med i allt.

Hon var ung och trasig, en del av sammanhangen var hårda och svartvita.

– Jag kände skräck och väntade hela tiden på att Jesus skulle komma tillbaka. Men när jag studerade till diakon insåg jag att den svartvita teologi jag hade inte höll. Det tog ändå år innan skräcken släppte. Jag har fått mycket hjälp av den katekumenatgrupp jag varit med i på Åland. Både i terapi och i gruppen har jag jobbat med att tron ska bli en naturlig del av mig – lika naturlig som att andas.

Hon jobbar med sina minnen och trauman med att skriva texter till sig själv via messengern. Det korta formatet känns kravlöst.

– Det är ett sätt för mig att skruva av min ångest och frustration över att någonting mal i mig. När jag skriver märker jag: aha, det var det här! När jag fått känslan ut mig känner jag frid. Skrivandet är en ventil för mig och har hjälpt mig jättemycket.

»Det tog år innan skräcken inför den svartvita teologin släppte.«

VÄSTÅBOLAND

Pargas sockenförsamling:

Lö 2.11 kl. 10: Alla helgons dags gudstjänst med ljuständning i Pargas kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Hanna Lehtonen.
– kl. 18: Aftonmusik på Alla helgons dag i Pargas kyrka, Pargas kyrkokör och kantorerna Hanna Lehtonen och Anna Satomaa.
Sö 3.11 kl. 12: Kommenterad högmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Janette Lagerroos, Patrik Sundell, Hanna Lehtonen. Konfirmanderna inleder skriftskolan.
On 6.11 kl. 18: Kvällsmässa i Pargas kyrka, Sara Grönqvist, Hanna Lehtonen.
Sö 10.11 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Marith Leppäkari-Lindberg, Hanna Lehtonen.
On 13.11 kl. 18: Kvällsmässa i Pargas kyrka, Pär Lidén, Robert Helin.

Nagu sockenförsamling:

Lö 2.11 kl. 18: Alla helgons dags tvåspråkiga gudstjänst med ljuständning i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Hanna Kamlin, Robert Helin.
Sö 10.11 kl. 11: Högmässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Robert Helin.
– kl. 13: Finska mässa i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Robert Helin.

Korpo sockenförsamling:

Lö 2.11 kl. 18: Alla helgons dags gudstjänst med ljuständning i Korpo kyrka, Janette Lagerroos, Mikael Granlund.
Sö 3.11 kl. 15: Allhelgonahelgens gudstjänst med ljuständning i Norrkata kyrka, Terttu Laaksonen, Isabelle Lundström, Mikael Granlund.
Sö 10.11 kl. 18: Kvällsmässa i Korpo kyrka, Sara Grönqvist, Mikael Granlund.

Houtskärs sockenförsamling:

Lö 2.11 kl. 11: Alla helgons dags gudstjänst med ljuständning i Houtskärs kyrka, Janette Lagerroos, Mikael Granlund. Mariakören medverkar.

Iniö sockenförsamling:

Lö 2.11 kl. 13: Alla helgons dags tvåspråkiga gudstjänst med ljuständning i Iniö kyrka, Otto Lindén, Marika Torp.

ÅBO

fre 1.11:

– kl. 10.30–12: Närståendecafé, Kvartersklubben (Henriksg. 9, Åbo). I samarbete med Folkhälsan, Egentliga Finlands Minnesförening. Anmälan senast 31.10 Eva Björkqvist tfn 040–5165 679.

lör 2.11:

– kl. 15.30: Musikgudstjänst med ljuständning, Uppståndelsekapellet. Wikstedt, Björkgren-Vikström, Danielsson. Lucas Sell (cello), Christopher Sell (cello och sång) medverkar. Ljus tänds till minnet av de församlingsmedlemmar som avlidit under det senaste året.

sön 3.11:

– kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Wikstedt (pred), Björkgren-Vikström (lit), Danielsson, Schauman. Seniorsören Argentum (dir. Henrica Lillsjö) och gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe. Högmässan kan även ses via www.virtuaalikirko.fi

mån 4.11:

– kl. 12–12.15: Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.
– kl. 13–15: Café Orchidé, Aurelia. Cecilia Nahnfeldt ”Att vara svensk i Finland”, vi firar Svenska veckan.
– kl. 17.30–20: Träff för unga vuxna, Aurelia.
– kl. 19–20: Stillhetens yoga®, Domkyrkan. Ta med underlag.

MARIEHAMN Allhelgona

Saknadens trädgård 1 november

I Mariakapellet:

- Stilla musik kl. 12, 13, 15, 16, 17.
- De mest älskade psalmerna om sorg och saknad kl. 13.30.
- Samtal om döden med Katarina och Jessica kl. 16.15.
- Sorgens många ansikten – prova på sorgegrupp med Katarina & Jessica kl. 17.15.
- Musikandakt kl. 19, Force Machaut medverkar.

I Minneslunden:

- Ljusandakt kl. 18.00.

Tänd ett ljus och låt det brinna – låt aldrig hoppet försvinna.
 Drop in till alla programpunkter.

tis 5.11:

- kl. 12–12.15:** Lunchbön, Domkyrkan. Vi ber och sjunger psaltarens psalmer tillsammans enligt ekumenisk tidebön.
- kl. 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
- kl. 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 6.11:

- kl. 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl. 13:** Frukostklubben, Teini (Nylandsg. 1, Åbo). Maria Björkgren-Vikström ”Spiritualitet i vår tid”. Anmälan senast 4.11 kl. 10 hedvig.langbacka@abo.fi.
- kl. 13.30–16:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.
- kl. 17.30:** Sorgebearbetningsgruppen startar, Aurelia. Anmälan senast 1.11 maria.wikstedt@evl.fi.
- kl. 18–19.30:** Äventyrsklubben, Aurelia. För 3–9 åringar, max 25 barn/gång. Anmälan senast 4.11 till janna.koivunen@evl.fi.
- kl. 18.30–19.30:** Sång och te, Aurelia. Kom med och sjung gamla och nya sånger från olika kristna traditioner.

tor 7.11:

- kl. 9.30–11.30:** Familjecafé, Aurelia.
- kl. 17–17.45:** Allmän Rösträtt – kör för alla, Aurelia.

sön 10.11:

- kl. 12:** Högmässa, Domkyrkan. Björkgren (pred), Wikstedt (lit), Salonen, Danielsson, Söderlund. Gudstjänstgrupp Aron medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.
- kl. 15:** Farsdagens familjemässa, S:t Karins kyrka. Björkgren, Söderlund. Gudstjänstgrupp S:t Karin medverkar. Festligt kyrkkaffe.

mån 11.11:

- kl. 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. Marcus Prest ”Att vara reservist i armén”
- kl. 19–20:** Stillhetens yoga®, Domkyrkan. Ta med underlag.

tis 12.11:

- kl. 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
- kl. 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 13.11:

- kl. 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. I samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
- kl. 13.30–16:** Barnhålan för åk 3–6, Aurelia.
- kl. 18–19.30:** Familjepyssell, Aurelia. Anmälan senast 11.11 till janna.koivunen@evl.fi.
- kl. 18:** Livslust – en kurs om existentiell hälsa, Aurelia. Kvällens tema: Meningen med livet. Gäster: Merete Mazzarella, författare och Björn Vikström, professor

Kaffe & bulle i kyrkan

Allhelgonaaften, **fredag 1.11** är Jomala kyrka öppen **kl. 12–15**. Välkommen in på en kopp kaffe och en pratstund!

Sånger om himlen

Söndag **3.11 kl. 18** i Jomala kyrka. Allsång, körsång och musik kring himmelska toner.

ÅBO Svenska veckan

Om att vara svensk i Finland

Måndagen den 4 november kl. 13–15 inleder vi firandet av Svenska veckan på Café Orchidé i Aurelia. Gäst är Cecilia Nahnfeldt, professor i praktisk teologi vid Åbo Akademi. Hon talar om att vara svensk i Finland.

i systematisk teologi vid ÅA. Kvällste efter samtalet.

tor 14.11:

– **kl. 9.30–11.30:** Familjecafé, Aurelia.

– **kl. 17–17.45:** Allmän Rösträtt – kör för alla, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Lör 2.11 kl. 11 Högmässa med parentation: Se-rell, Hansen

Tors 7.11 kl. 12 Herrlunch: Anmälan till kansliet senast 5.11

Sön 10.11 kl. 11 Högmässa: Äng, Hansen

MARIEHAMN

FR 1.11 kl. 12–19 Saknadens trädgård: på begravningsplatsen. Se mer om programmet i ”puffen” i denna tidning

LÖ 2.11 kl. 11.00 Högmässa med parentation: i S:t Görans kyrka, Himlaliv medverkar. Kyrk-kaffe. *

LÖ 2.11 kl. 18.00 Mässa på finska: i S:t Görans kyrka.

SÖ 3.11 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. *

TI 5.11 kl. 18.00 Stillhetens Yoga: i S:t Görans kyrka, OBS – platsen.

TO 7.11 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 7.11 kl. 12.00 Sopplunch: i församlings-hemmet.

LÖ 9.11 kl. 14.00 Konsert med Mediskören
Körglädje: firar 20-års jubileum.

SÖ 10.11 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka, Therese Karlsson – sång.

TO 14.11 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 14.11 kl. 12.00 Sopplunch: i församlings-hemmet.

*=Livestreaming på församlingens Face-booksida.

GISÉLA LINDE

Tid att vara människa

”JAG FÅR åtminstone vila.”

Nu har jag hört det många gånger. Det sägs av människor som har det bra; med jobb och nätverk och hem och hela härligheten. Men så däckas de av en fet influensa eller bryter en arm eller måste genomgå en större operation.

”Jag får åtminstone vila.” Brukade vi säga så?

”Det där har jag också hört”, säger folk när jag frågar. ”Nej, så sa man inte förut. Man sa att ’jag får åtminstone vara frisk’.”

Somliga har ingenting alls och känner sig obehövliga och ensamma. Men för mycket gör också välfärden skev. Måste det hända något som vi inte själva kan styra över för att vi ska ”få” backa och göra ingenting tills vi vilat färdigt?

**»”Jag får åtminstone vila.”
Brukade vi säga så?»**

ACCELERATION – att allt går fortare och fortare – är modernitetens kärna, menar den tyske sociologen Hartmut Rosa. I början fick människor mer frihet när den tekniska och sociala utvecklingen tog fart. Fattigdomen minskade och rörligheten ökade. Det blev möjligt att studera, att emigrera, att komma upp sig i världen, att byta liv. Sen dess har tempot ökat. Nu är förändringstakten så snabb att vi har fullt upp med att hinna med. Då naggas friheten i kanterna och det blir svårt att få till både vardagsbalans och djupdyk.

I ALL STRESS finns ett element av rädsla, skriver karmelit-brodern Wilfrid Stinissen i sin bok *Evigheten mitt i tiden* från 1992. Vi är rädda för att inte orka, inte hinna, inte räkna till.

”De flesta av oss har för mycket att göra. Men vi kan aldrig ha för mycket att göra. Det finns alltid tid till det vi har att göra. När Gud ger oss ett uppdrag, skapar han också tid till det. Finns det inte tid, är det inte ett uppdrag som kommer från honom, utan ett arbete vi egenmäktigt tagit på oss, ett arbete som faller utanför hans plan med vårt liv.”

PROVOCERANDE? Ja visst. Alla lever inte i kloster, och texten skrevs för över 30 år sen. Är det ens möjligt att undvika tidsbrist och spretiga åtaganden om man vill leva ett normalt liv idag? Ändå är Stinissens text en skön påminnelse: Det är inte så det ska vara. Det är inte Allra Högsta Chefen som hittat på hetsen eller bedömer oss enligt hur vi klarar den. Den tanken ändrar kanske inte det yttre landskapets topologi, tempo och to do-listor. Men det lugnar mig inombords och gör det ibland lättare att säga ja och nej till rätt saker.

Gisela Linde är vikarierande diakoniarbetare i Jomala församling.

Snart är han präst och Pargasbo

Hallå, Otto Lindén! Du är ny församlingspastor i Väståbolands svenska församling. Hur har din väg till präst sett ut?

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

VÄSTÅBOLAND – Jag har vetat att jag ville bli präst så länge som jag har studerat teologi, åtminstone. Men inte var det självklart före det, säger **Otto Lindén**.

Han är nybakad teologie magister från Åbo Akademi. Efter prästvigningen i Borgå domkyrka den 27 oktober väntar uppdraget som församlingspastor i Väståbolands svenska församling.

Till en början kommer han att ha hand om förrättningar av olika slag, berättar han.

– Jag kommer också att hålla andakter till exempel för seniorer och vid olika samlingar.

En tanke ploppar upp ...

Otto Lindén är född och uppväxt i Borgå, där han kom in i församlingssammanhang via skriftskolan och ungdomsverksamheten.

– Jag blev mycket inspirerad av dem som jobbade där under den tiden. Sen gjorde jag också min civiltjänstgöring i samma församling.

Innan teologin kom in i bilden blev det först ett års ekonomistudier vid Hanken i Helsingfors. Någon ekonom skulle det ändå inte bli av honom. Han kunde ganska snabbt konstatera att det inte riktigt var hans grej.

– Efter det började jag fundera. Vad skulle jag annat kunna göra? Så råkade bara den här tanken på om jag skulle bli präst ploppa upp i huvudet. Sen sökte jag in till teologin och kom in i Åbo. Och på den vägen är jag.

Under de första åren som teologstuderande jobbade han som sommarvikarie på pastorskansliet i Borgå, så han har också sett en hel del av kanslisidan av församlingsarbetet. Konfirmand- och barnläger blev bekanta under någon sommar som sommarteolog.

Körsången är en viktig pusselbit i livet

Musiken är ett stort intresse för Otto Lindén. Han är en aktiv körsångare, framför allt i studentkören *Brahe Djäknar*. Men den är inte den enda kören han hunnit med – på frågan vilka andra körer han sjungit i räknar han raskt upp *Åbo Sångarbröder Musices Amantes*, *Turun yliopiston kuoro*, Manssångarförbundets representationskör *Tretti karar*, *Ensemble Vida* ...

– Och sen har jag varit inhoppare i diverse andra körer och ensembler.

Körsången hittade han redan hemma i Borgå, där han gick med i kyrkokören våren innan han flyttade till Åbo.

Otto Lindén har mångsidig erfarenhet av liv och arbete i församlingen. Nu blir han församlingspastor i Väståbolands svenska församling.

FOTO: MELISSA PARVIAINEN

»Musiken kan öppna upp för förståelse av bibeltexter och predikan på ett annat sätt.«

– Jag hade länge tittat på det och tyckte att det verkar spännande och intressant. Min mor har sjungit i kör länge och jag har blivit exponerad för det den vägen.

I kyrkokören hörde han till de yngsta.

– Det är ju det som är roligt när man kommer med som ung människa i sådana sammanhang. Man blir så otroligt väl omhändertagen!

Med tanke på hans starka specialintresse är det inte förvånande att liturgi och kyrkomusik ligger nära hjärtat. Också gradun handlade om gudstjänstdeltagares upplevelser av körmusik i gudstjänsten.

– Musiken kan öppna upp för förståelse av bibeltexter och predikan på ett annat sätt. Det kommer en tredje form av förklaring till hur det går att tolka orden.

Väståbolands svenska församling har han lärt känna bland annat genom sin självavårdspraktik, och nu senast medan han jobbat som församlingsteolog i Pargas i cirka en månad.

Hittills har han pendlat från Åbo, men i sam-

ma veva som prästvigningen går flyttlasset till Pargas.

Vad tycker du om din blivande hemstad?

– Det lilla jag hunnit se och uppleva av Pargas känns nog väldigt lovande! Det verkar vara en väldigt mysig och trevlig stad.

Otto Lindén

Är: ny församlingspastor i Väståbolands svenska församling.

Familj: fästmo.

Bosatt: i Åbo, flyttar snart till Pargas. Född och uppvuxen i Borgå.

Hobbyer: musik och körsång. Har sjungit i många körer och ensembler. "Vilken stämma jag sjunger varierar lite från kör till kör, men mest hemma känner jag mig i andra tenor."

PÅ GÅNG LOKALT NÄRPES, KRISTINESTAD, KORSNÄS, MALAX, PETALAX, BERGÖ

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Närpes prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Pian Wistbacka, narpes@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 5797. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Sorgevandringen

En inblick i folkliga och kyrkliga begravningstraditioner.

Ordnas torsdagen den 31 oktober kl. 16.30 med start på Stundars parkeringsplats..

Rundvandring i museibyn och till Solfs kyrka. Under vandringen berättar museipedagog Martin Backman-Witting om folkliga begravningstraditioner och församlingen om de kyrkliga under 1800-talet och början av 1900-talet.

Museipedagog Martin Backman-Witting berättar om folkliga begravningstraditioner under sorgvandringen. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

Gravölet bröt tristessen på 1800-talet

Traditionerna kring dödsfall och begravningar på 1800-talet kan te sig mycket exotiska för människor idag. Inför allhelgona ordnas i Solf en sorgvandring med berättelser om hur man sörjde förr.

TEXT: JOHAN SANDBERG

SOLF Idag sker döden mera i skymundan än under 1800-talet, då döden var närvarande i det dagliga livet.

Förr upplevde man liemannen som skrämmande, men han var ändå en välkommen gäst som man skulle ta emot med respekt, berättar museipedagog Martin Backman-Witting på Stundars.

Idag tar vi ett stillsamt och tystlåtet avsked under begravningarna. Man får gråta, men helst inte alltför högljutt. Efter coronapandemin har

»Förr var liemannen ändå en välkommen gäst.«

också minnesstunderna blivit mera sällsynta.

För oss idag kan det kännas jättekonstigt att man efter jordfästningen på 1800-talet ställde till en riktigt stor fest med mycket god mat och kopiösa mängder alkohol, beroende på hur mycket de anhöriga hade råd med.

En orsak till festen var att människorna på den tiden hade lite att göra utanför arbete och vila – de hade det helt enkelt trist en stor del av tiden.

Det fanns inte på samma vis underhållning som nu. Det kunde gå flera veckor utan att man över huvudtaget hörde musik.

Man såg ju mest fram emot brölloppen, men också begravningarna utnyttjades som en chans att få någonting utöver det vanliga. Gravölet var på många vis likt en bröllopsfest på 1800-talet.

Men festen hör också ihop med riktigt gamla föreställningar om att ju bättre fest, desto mer älskad var den bortgångna. Det gällde i synnerhet inom adeln, men även om en bondbegravning inte var lika påkostad så fanns samma tanke där.

Men det fanns också en annan baktanke med en påkostad fest.

Det var ett sätt att försöka blidka den bortgångna. Genom att ordna en fin fest med den bästa klockaren, som fick kyrkklockorna att höras över heja nejden, ville man undvika att den bortgångna går igen. Vid dödsfall var det viktigt att så snabbt som möjligt komma överens med prästen om tidpunkten för själva jordfästningen.

Före jordfästningen tar man ett första farväl, ofta inne i stugan där hemma. Där dricker

man kaffe under stor tystnad för det känns lite obekvämt med den öppna kistan i samma rum.

Till begravningen skulle man bjuda hela gårdar. Men Backman-Witting berättar att det kunde utnyttjas brutalt genom att utesluta folk. De anhöriga hade ingen kontroll över vem som fick komma till kyrkan, men de hade kontroll över vem som var med i begravningsprocessionen.

Efter jordfästningen lättade stämningen för då hade man så att säga låst den döda kroppen i helgad mark, och då kan den inte stiga upp därifrån. Trots det finns det många spökhistorier förlagda till gravgårdar.

I takt med att bilarna blev allt vanligare och det blev möjligt att besöka graven började också traditionerna förändras.

Förr var begravningsplatserna spartanska och man besökte inte graven. Det är först vid tiden för Finlands självständighet som gravgårdarna började bli fina som parker och det blev en del av sorgprocessen att besöka graven.

Är det några gamla traditioner som du tycker vi kunde återuppta?

I största allmänhet tycker jag att det skulle vara bra om döden blev mera synbar, eftersom den är så undangömd numera. Till exempel genom att man kunde bära sorgband som är synliga men diskreta. Jag tror det kunde ha en terapeutisk effekt. Var och en får ju sörja som man vill, men många kanske upplever att det inte uppskattas om de visar sin sorg öppet.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Kyrkoherde Friman och diakon Hanna finns till hands för samtal enligt följande: fredag 1.11 kl.15–16, Molpe begravningsplats och lördag 2.11 kl.15–16, Korsnäs begravningsplats. De bjuder på saft och pepparkaka.

Alla helgons dag: lö 2.11 kl. 11 gudstjänst i kyrkan, Friman, Granholm, sång av kyrkokören. Ljuständning för de som avlidit inom det senaste året och tillhör Korsnäs församling. Vill du att ett ljus tänds för någon som dött det senaste året, men inte tillhör Korsnäs församling, meddela kyrkoherden på tfn 044 410 1821.

Soppa till förmån för missionen: lö 2.11 kl. 12–13.30 i församlingshemmet. Tack till Korsnäs älgjaktlag för köttet!
Högmässa: sö 3.11 kl. 11 i Molpe bykyrka, Friman, Granholm, sång av Silver Sisters.

Söndagsskola: sö 3.11 kl. 11 i församlingshemmet.

Baltikumvännernas loppis: öppet varje tisdag kl. 13–18.

Matutdelning och kaffestund: varje ons kl. 10.00 i församlingshemmet.

Liten och stor: ti 5.11 kl. 9.30–11.30 i församlingshemmet.

Träffpunkt: ti 5.11 kl. 14 i Taklax bönehus.

Kyrkans barntimme: ti 5.11 kl. 18 i Taklax bönehus.

Missionsträff i Korsbäck: on 6.11 kl. 13.30.

Barnkören: on 6.11 kl. 18 i församlingshemmet.

Missionsträff i Harrström på uf vinden: to 7.11 kl. 13.30
Måltidsgemenskap: fre 8.11 kl. 11 i församlingshemmet, se puff nedan.

Baltikumvännernas loppis: öppet lö 9.11 kl.13–16.

Söndagsskola: sö 10.11 kl. 11 i församlingshemmet.

Kvällsmässa: sö 10.11 kl. 18 i kyrkan, Friman, Granholm.

Kring frälsarkransen: sö 10.11 kl. 19 i församlingshemmet. Vi samlas kring en lätt servering och pratar om livet. Anna Granäs, Friman.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 1.11 kl. 19: Andakt i Tjock kapell. Norrback, af Hällström.

Lö 2.11 kl. 10: Gudstjänst med parentation i Lfds kyrka. Engström, Martikainen, af Hällström, Lappfjärds kyrkokör.

Lö 2.11 kl. 12: Gudstjänst med parentation i Krs kyrka. Engström, Martikainen, Kristinestads kyrkokör.

Lö 2.11 kl. 18: Gudstjänst med parentation i Sideby kyrka. Norrback, Martikainen, af Hällström, Glädjedropparna.

Sö 3.11 kl. 12: Högmässa i Krs kyrka. Predikant Kurt Hjul-

NÄRPES Allhelgona

Tillsammans i sorgen

Församlingens anställda finns på gravgården vid Närpes kyrka fredag **1.11 kl 15.00–17.45** för kaffe och samtal.

Musikstunder i kyrkan **kl. 15.30 och 16.30.**

Vi sjunger sånger om sorg och hopp i kyrkan **kl. 17.30.**

Ljusandakt på gravgården **kl. 18.00.** Örn, Blomberg, Strömbäck, Lindén-Liljehage m.fl.

Gudstjänster med ljuständning

Gudstjänst i kyrkan med ljuständning för avlidna som jordfästs sedan senaste allhelgona:

Lö. 2.11 kl. 10 i Övermarks kyrka. Toivonen, Tikka-la. Körsång.

Lö. 2.11 kl. 12 i Närpes kyrka. Strömbäck, Lindén-Liljehage. Körsång.

Lö. 2.11 kl. 18 i Pörtoms kyrka. Strömbäck, Lindén-Liljehage, Granholm. Körsång.

fors, liturg Norrback, kantor Martikainen.

Sö 3.11 kl. 15: Högmässa i Uttermossa UF-lokal. Predikant Kurt Hjulfors, liturg Norrback, kantor Martikainen.

Ti 5.11 kl. 13: Kenya syförening i Lfds förs.hem.

On 6.11 kl. 11.30: Pensionärssamling i kyrksalen i Lfds förs.hem. Kerstin Mitts medverkar.

On 6.11 kl. 19: Karagruppen i Lfds förs.hem. Engström.

Fr 8.11 kl. 18.30: Ekumenisk bönesamling i Krs finska förs.hemmet.

Fr 8.11 kl. 19: Vålgörenhetskonsert i Krs kyrka med Viktor Klimenko, Kristoffer Streng och Stefan Jansson. Programblad 20 €.

Lö 9.11 kl. 18: Kvällsmässa i Dagsmark bönehus. Engström, Bergqvist.

Sö 10.11 kl. 12: Gudstjänst i Krs kyrka. Norrback, Vättö.

Sö 10.11 kl. 15: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Vättö.

Ti 12.11 kl. 19: Gemenskap kring Bibeln i Krs kyrka.

On 13.11 kl. 17: Get Together Café på Vänstugan Primula.

To 14.11 kl. 12: Pensionärssamling i Sideby kyrka. Kerstin Mitts medverkar. Vid transport ring Daniel Hellman dagen före 0407204260.

KORSNÄS Lunchträff

Måltidsgemenskap i församlingshemmet

Lunch och gemenskap i Korsnäs församlingshem **fredag 8.11 kl. 11–13.30** för dig som är ensam, änka/änkling, fränsild eller annars lever ensam.

Pris 12 € för lunchen. Anmäl senast 5.11 till diakon Hanna, tel. 044 4101825. Meddela allergier/dieter. Varmt välkommen!

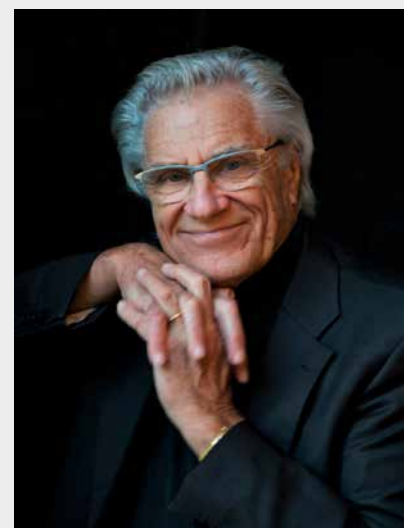
KRISTINESTAD Musik

Konsert med Viktor Klimenko

Vålgörenhetskonsert till förmån för Vänstugan Primula i Kristinestads kyrka **fredagen den 8.11 kl. 19.00.**

Medverkande är **Viktor Klimenko, Kristoffer Streng och Stefan Jansson.**

Programblad 20 euro (frivillig). Arrangör är Peter Wolff, Kristinestads svenska församling och Vänstugan Primula.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Fr. 1.11 kl. 15: Tillsammans i sorgen. Församlingen bjuder på kaffe på gravgården mellan kl. 15.00 och 17.45. Musikstunder i kyrkan kl. 15.30 och 16.30. Vi sjunger sånger om sorg och hopp i kyrkan kl. 17.30. Ljusandakt på gravgården kl. 18.00. Örn, Blomberg, Strömbäck, Lindén-Liljehage.

Lö. 2.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan med ljusständning för avlidna som jordfästs sedan senaste allhelgona. Strömbäck, Lindén-Liljehage. Körsång. **Sö. 3.11 kl. 12:** Tvåspråkig gudstjänst i kyrkan. Toivonen, Tikkala. S:ta Marian kuoro, Lindén-Liljehage.

Sö. 3.11 kl. 18: Samling i Öster-Yttermark bönehus. Medverkande; Tomas Klemets, Laudate, Sam Lindén.

Ti. 5.11 kl. 18: I församlingshemmet, författarkväll med prästen Frank Isaksson som presenterar sin nya roman.

Lö. 9.11 kl. 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Emilia Tikala sång, Sam Lindén piano.

Lö. 9.11 kl. 18: Samling i Luthergården. Medverkande; Tuomas Toivonen, Jonna Nykänen.

Sö. 10.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Toivonen, Tikkala.

To. 14.11 kl. 13: Dagssamling i Böle bystuga. Lars Lövdahl.

Lö. 16.11 kl. 9.30: Kvinnofrukost i Norrnäs bönehus. Tema; Att leva i nuet. Mikaela Björklund delar med sig av tankar ur Wilfried Stinnisens bok "Evigheten mitt i tiden". Anmäl senast 11.11 till Lillemor, tel. 050 5711 966. Frukostens pris 10 €.

Övermark

Lö. 2.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan med ljusständning för avlidna som jordfästs sedan senaste allhelgona. Toivonen, Tikkala. Körsång.

Sö. 10.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Toivonen, Tikkala.

On. 13.11 kl. 19: Bondesamling i församlingshemmet. Blomberg.

Pörtom

Lö. 2.11 kl. 18: Gudstjänst i kyrkan med ljusständning för avlidna som jordfästs sedan senaste allhelgona. Strömbäck, Lindén-Liljehage, Granholm, Pörtomkören.

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

To 31.10 kl. 19: Tröstesångkväll i Malax kyrka. Under kvällen lyssnar vi på tröstande ord och sånger samt sjunger bekanta psalmer. Medverkande: Fred Berg, Marlène Östersund, Malax-Petalax kyrkokör. Fritt inträde.

Fr 8.11 kl. 18: Lovsångskväll i Övermalax FH. Lovsång med Susanna Sandell, förbön. Servering, barnpassning ordnas.

To 14.11 kl. 18: Musikafton till förmån för julhjälpen, i Malax kyrka. Allsång och musik, kollekt till julhjälpen. Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

Bergö

Lö 2.11 kl. 16: Gudstjänst på alla helgons dag, i kyrkan. Vi tänder ljus för de församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste alla helgons dag. Englund, Brunell.

Sö 3.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 10.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Malax

Lö 2.11 kl. 18: Gudstjänst på alla helgons dag, i kyrkan. Vi tänder ljus för de församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste alla helgons dag. Norrback, Lax.

La 2.11 klo 19.30: Pyhäinpäivän iltakirkko. Muis-tellaan vuoden aikana kuolleita seurakuntalaisia sytyttämällä jokaiselle kynttilä. Norrback, Lax.

Sö 3.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Ti 5.11; 12.11 kl. 13: Syföreningen i ÖM FH.

Sö 10.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Lax. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Fr 1.11 kl 13: Fredagssamling i FH. Gäst: Cay-Håkan Englund, som berättar om sina specialintressen.

Lö 2.11 kl. 19: Gudstjänst på alla helgons dag, i kyrkan. Vi tänder ljus för de församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste alla helgons dag. Englund, Brunell.

Sö 3.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 10.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

KOLUMNEN

KRISTINA ÖRN

Att hitta sin plats

JAG SITTER på min böneball i det lilla kapellet i Alskathemmet. Ljusen brinner och en stilla frid råder. Det är alldeles tyst. Vi är tio personer som stillar oss på den här retreaten. Vi har fått höra om Ignatius som genom sina andliga övningar ville rädda själar, hjälpa människor att hitta sitt kall, finna sin plats och sin uppgift i livet.

Att komma mitt i en arbetsvecka och landa i tystnaden är både svårt och skönt. Det är svårt att kunna sitta stilla en längre stund, bara sitta och "höra" Gud säga: Lugn, besinna att jag är Gud. (Ps 46:11)

När väl kroppen har hittat den vilsamma ställningen och tankarna lugnat ner sig, då infinner sig välbehaget. Jag hör ledarens lugna röst: – Andas in Guds kärlek och liv, andas ut allt som oroar och distraherar.

VAD ÄR då min kallelse, min uppgift? Det är intressant att läsa i Bibeln om olika människor som fått kallelse av Gud. I Andra Moseboken kallar Gud Mose genom att ropa på honom: "Mose! Mose!" "Här är jag", svarar han. Gud ger Mose uppgiften att gå till farao men det tycker Mose att han inte kan klara av. Då säger Gud: "Jag är med dig. Gå nu! Jag skall vara med din mun och lära dig vad du skall säga."

Samuel blev också kallad direkt av Gud: "Samuel! Samuel!" Samuel svarade: "Tala, din tjänare hör." Jesaja hörde Herrens röst: "Vem skall jag sända och vem vill vara vår budbärare?" Då svarade han: "Här är jag, sänd mig!"

»Vad är då min kallelse, min uppgift?«

I IGNATIUS andliga övningar strävar man efter att bli medveten om Guds vilja för att kunna leva efter den. Gud är kärlek och den helige Ande är vår vägledare. Vi människor är pilgrimer på vandring genom livet.

I brasrummet i Alskathemmet sitter vi i en halvcirkel runt en sprakande brasa. De stora fönstren vetter ut mot stranden, vattnet glittrar i höstsolen och i förgrunden står björkarna med sina vita stammar och sitt orange lövverk. Det är så vackert, det är så vilsamt. Framför brasan står vänskapsikonen uppställd, Kristus med handen på sin väns axel medan de vandrar framåt. Vandraren får representera var och en av oss.

Kristina Örn är diakon i Närpes församling.

MALAX Julhjälp

Du kan stödja – Tillsammans gör vi skillnad!

Delta i något av följande tillfällen och stöd Julhjälpen:

- **Musikafton** 14.11 kl. 18, Malax kyrka – Malax församling
- **Café Julhjälpen** 16.11.2024 kl. 19, Tabor på Bergö
- **Julgröt, glögg och pepparkakor** 15.11 från kl. 15, FRK Malax – Köpingsvägen 10
- **Julauktion** 24.11 kl. 18, Bergö församlingshem – Röda korset Bergö
- **Musikafton** 8.12 kl. 18, Pingstkyrkan i Petalax

Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider. Om du känner någon som är i behov av julhjälp, eller om du själv behöver hjälp, kontakta **Sara Brännudd**, 040 587 2010 eller **Andreas Sten**, 050 382 7830.

Allhelgona viktig för sorgebearbetningen

Det har en stor symbolisk betydelse att vara i kyrkan på allhelgona då namnen på dem som avlidit under året läses upp och man tänder ett ljus för dem.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KORSHOLM Vikten av allhelgona är något som **Benita Ingman** som driver en begravningsbyrå i Smedsby sedan aderton år tillbaka brukar upplysa de anhöriga om.

– Det är en viktig dag för de anhöriga, speciellt för dem de som mist någon under året. Man besöker gravplatsen och tänder ljus vid greven. Man har gått igenom ett år. Då kommer minnena.

Vid allhelgona ordnas det något som kallas parentation i kyrkorna. Det är en sorts tacksägelse då man läser upp namnen på de församlingsmedlemmar som avlidit under året och man tänder ett ljus för dem.

I Korsholm ordnas parentationen i samband med allhelgonadagens gudstjänst.

– I samtal med anhöriga brukar jag berätta åt dem om gudstjänsten och ljusständningen och att församlingen sänder ut en kallelse till den. Det har en stor symbolisk betydelse, säger Benita Ingman.

– Iegenskap av begravningsentreprenör är hon ändå inte närvarande i kyrkan eller på begravningsplatserna på allhelgona.

– Jag har inte blivit tillfrågad att tända ljus på någon grav då de anhöriga är bosatta på annan ort. För det ändamålet finns en allmän plats på alla begravningsplatser där man kan tända ljus för sina anhöriga som är begravda någon annanstans.

Är allhelgona tyngre för anhöriga om dödsfallet skett nyligen?

– Det är väldigt individuellt. Man talar ju om sorgeåret men sorgen har ingen speciell tid utan den är väldigt personlig med respekt för var och ens sorg. Med tiden klarar man av att gå vidare och sorgen tar inte så mycket energi, men sorgen och saknade finns alltid där. Man lär sig att klara av sorgen för livet fortsätter.

Hon tycker allhelgona knyter ihop sorgeåret, oberoende av vilken tidpunkt dödsfallet skett.

– Tankarna och minnena som då kommer

Benita Ingman uppskattar den symboliska betydelsen av allhelgona.

FOTO: NICKLAS INGMAN

fram extra mycket ingår i bearbetningen av sorgen.

Under det första året går man igenom alla högtider, födelsedagar och årstider när den som avlidit inte längre är med.

– När nästa år börjar har man en erfarenhet av att ens anhöriga inte är med. Jag tror att sorgeåret har sin betydelse då man upplevt alla högtidsdagarna.

Benita Ingman tycker det är bra om omgivningen ger tillräckligt med plats för den som sörjer att få prata om sin sorg.

– Många gånger, när det gått en tid, tänker man att nu är det över. Men den som sörjer måste få prata. Jag har hört anhöriga som upplever att omgivningen tycker de borde sluta tala

om sorgen – talar du om det här nu igen? Man bearbetar sorgen på olika sätt. Gång på gång kan man behöva få prata om den.

»Sorgen har ingen speciell tid utan den är väldigt personlig.«

Vad ska man säga då?

– Du kan visa att du finns här för att lyssna hur det känns. Det viktigaste är att visa att man finns till.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Psallite och Korsholms kammarorkester som här övar Händel inför påskkonserten 2024 tar sig nu an Mozarts Requiem. FOTO: ANN-CHRISTINE NORDQVIST-KÄLLSTRÖM

Korsholm gör Requiem av Mozart

Ett av Mozarts mest kända verk, Requiem, uppförs lördagen den 2 november i Korsholms kyrka av Kammarkören Psallite, Korsholms kammarorkester och solister.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KORSHOLM Mozarts Requiem är en välbekant mässa också i Korsholms svenska församling. Men det är sju år sedan den uppfördes senast, på långfredagen 2017.

För dirigenten **Erica Nygård** blir det premiär.

– Jag har inte medverkat i mässan varken som sångare eller musiker eftersom det inte ingår någon flöjt i den, säger hon.

För många av de medverkande sitter mässan ändå i minnet.

– Ibland har jag fått höra kommentaren att förra gången gjorde vi inte så här. Det kan då handla om olika sätt att forma en musikalisk fras.

Bland solisterna finns ett högaktuellt namn, sopranen **Aurora Marthens**. Hon placerade sig på andra plats i ka-

tegorin sångare i den internationella ARD-tävlingen i München i september där hon var publikens favorit. Tävlingen är en av världens största och Marthens är den första finländska pristagaren sedan 1982.

– Hennes mamma härstammar från Maxmo.

Övriga solister är **Erica Back** (mezzosopran), **Niilo Erkkilä** (tenor) och **Mikael Wargh** (bas).

– Erica Back är hemma från Närpes. Niilo Erkkilä är en tenor på frammarsch. Han var solist också när Kammarkören Psallite och Vasa baroque uppförde mässan i h-moll av Bach för några veckor sedan. Mikael Wargh är församlingens egen kantor och sjunger bas.

Korsholms kammarorkester får för-

stärkning av stråkar från Wasa Sinfonietta och en blåssektion av inhyrda yrkesmusiker från nejden.

– Understödsföreningen för Korsholms svenska församlings musksskola har fått stöd från Svenska kulturfonden och Aktiastiftelsen i Korsholm för konserten.

Requiem var sista verket som Mozart skrev. Han fick det heller inte helt färdigt.

– Han skrev på det just innan han dog och han mådde illa under tiden. Enligt hörsägen hade han sagt åt sin fru att han misstänker att han är förgiftad.

Innan han dog avslutade han de två första satserna, skrev vokalistämmorna, baslinjen och orkestreringen till satserna tre till sju. Franz Xaver Süssmayr har gjort den mest kända versionen av verket klart. Süssmayr är också bäst ihågkommen för eftervärlden för att ha slutfört verket.

Süssmayr sägs ha varit en nära vän till Mozart och det är möjligt att Mozart diskuterade verket med honom.

Är Requiem Mozarts egen döds-mässa?

– Verket beställdes av greve Franz von Walsegg anonymt genom mellanhänder. Men Mozart insåg medan han skrev att det kanske blir hans egen döds-mässa, säger Erica Nygård.

Requiem

Requiem, rekvien eller dödsmässa är en katolsk mässa över en död.

Requiemmässa i d-moll (K. 626) komponerade Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791) till två tredjedelar före sin död. Den mest kända versionen av mässan färdigställdes av Franz Xavier Süssmayr.

Uppförs i Korsholms kyrka lördagen den 2 november kl. 19 av Korsholms kammarorkester, Wasa Sinfoniettas stråkar och Kammarkören Psallite.

Dirigent: Erica Nygård.

Solister: Aurora Marthens (sopran), Erica Back (mezzosopran), Niilo Erkkilä (tenor) och Mikael Wargh (bas).

Mozart blev knappast förgiftad, även om envisa rykten säger att han mördats av kompositören och antagonisten Antonio Salieri. Det ryktet håller bland andra Milos Forman levande i sin Oscarsbelönade film *Amadeus* från 1985.

Modern forskning har kommit fram till att Mozart sannolikt dog av akut njursvikt till följd av glomerulonefrit, som orsakades av en genomgång- en streptokockinfektion.

– Infektionen tros ha härstammat från ett militärsjukhus. Vid tiden för Mozarts död härjade en mindre epidemi i Wien.

Mozart var väldigt produktiv under sin livstid och vid sin död 1791, endast 35 år gammal, hade han skrivit 41 symfonier, en massa kammarmusik och konserter för olika instrument och orkesteruppsättningar. Requiem är en av de cirka tjugo mässor Mozart skrivit.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: fr 1.11 och 8.11 kl. 9.30 i Smedsby fg. Fri lek och pyssel samt kaffe med dopp. Sångstund kl. 10.50.

Allhelgonagudstjänst med parentation: lö 2.11 kl. 11 i kyrkan. Rune Lindblom, Michael Wargh, Ann-Christine Nordqvist-Källström och Korall-kören medverkar. Kyrkan pryds med blomsteruppsättningar gjorda av Susanne Westerlund. Ljuständning och namnuppläsning av dem som avlidit under det gångna året. För att boka kyrktaxi, kontakta pastorskansliet senast on 30.10 kl. 14. Tel 0400 415 008.

Vi finns på plats för varm saft och tröstande ord: på gravgården Mariegård lö 2.11 kl. 14–17.

W.A. Mozart: Requiem – Allhelgonakonsert: lö 2.11 kl. 19 i kyrkan. Kammarkören Psallite, Korsholms kammarorkester samt Wasa Sinfonietta dir. Erica Nygård. Solister Aurora Marthens, sopran, Erica Back, mezzosopran, Niilo Erkkilä, tenor och Michael Wargh, bas. Biljetter 15 eur vid dörren.

Musikgudstjänst med parentation: sö 3.11 kl. 18 i Smedsby fg. Lindblom, Wargh, Nordqvist-Källström. Kör för alla samt Adelcrantz bläsensemble medverkar. Parentation med ett ljus. Susanne Westerlunds blomsteruppsättningar finns i kyrksalen under gudstjänsten.

Missionsgruppen: samlas må 4.11 kl. 13.30 i rum Glöd i Smedsby fg.

Karaträff: ti 5.11 kl. 13 i Gröna rummet, Smedsby fg.

Föräldra-barncafé: on 6.11 kl. 10 i Tölby. Fri lek och pyssel samt kaffe med dopp. Sångstund kl. 11.15.

Livspusselkväll: to 7.11 i Smedsby fg. Servering av salt och sött från kl. 17, samtal i soffan kl. 18. En kväll med diskussion om livet och tron. I samarbete med KU i Solf och Sundom.

Högmässa: sö 10.11 kl. 11 i kyrkan med Lindblom och Wargh och kl. 13 i Smedsby fg med Lindblom, Wargh och Hans Boije. Kyrkkaffe.

Föräldra-barncafé: on 13.11 kl. 9.30 i Karperö.

KVEVLAX

Bön och nattvard: fr 1.11 och 8.11 kl. 8.45 i kyrkan.

Allhelgonagudstjänst med parentation: lö 2.11 kl. 10. Benjamin Häggblom, Rodney Andrén och Nina Andrén.

RELOT Allhelgona

Alla helgons dag i Replots församling

På alla helgons dag minns vi våra nära och kära som gått bort och enligt traditionen går vi till gravgården och tänder ljus på deras gravar. Ljusen både lyser upp novembermörkret, men ger oss också hopp och styrka – ljuset är ju trots allt starkare än mörkret!

Den 2 november kl. 10 firas Allhelgonagudstjänst i Replot kyrka och **kl. 12.30** i Björkö kyrka. I gudstjänsterna läses namnen på de församlingsmedlemmar som lämnat oss sedan senaste alla helgons dag, men också på dem som varit skrivna i andra församlingar men jordfästs i någon av våra kyrkor.

Ruth Vesterlund och Heidi Lång leder båda gudstjänsterna och även Skärikyrkans kör samt solist Lotta Borg medverkar. Välkommen!

Byagudstjänst: sö 3.11 kl. 14 i Kuni bönehus. Firas tillsammans med Betesda. Fredrik Kass och Rodney Andrén.

Mammalådsgruppen i Kuni: träffas to 7.11 kl. 19 i Kuni bönehus. Vi tar gärna emot stickat och virkat! Servering.

Bön för bygden: må 11.11 kl. 19 i Krubban.

Föräldra-barnklubben: on 6.11 och 13.11 kl. 9.30 i krubban. Klubben är för alla som är hemma dagtid med sina barn. Vi träffas, umgås, sjunger, leker och fikar. Välkommen varje onsdag!

Karakaffe: to 7.11 kl. 9.15 i fh. Gäst är Mikael Herrgård som berättar om sin nya bok "Kult och offerplatser i Österbotten".

Kvällsgudstjänst: sö 10.11 kl. 18 i fh. Benjamin Häggblom och Rodney Andrén

Pensionärssamling: on 13.11 i fh. Gäst Frank Isaksson. Lunch från 12.30 och program från kl. 13.

Bön och bibel: on 13.11 kl. 19 i Krubban.

RELOT

Bönegruppen: samlas fr 1.11 och 8.11 kl. 10 i fh. Kom och be tillsammans med Leif Galls.

Allhelgonagudstjänst: lö 2.11 kl. 10 i Replot och kl. 12.30 i Björkö. Ruth Vesterlund och Heidi Lång. Vi tänder ljus för dem som avlidit under det gångna året. Sång av solist Lotta Borg samt Skärikyrkans kör.

Kvällsmässa: sö 3.11 kl. 18 i Replot. Vesterlund, Lång.

Öppet hus för föräldrar och barn: on 6.11 och 13.11 kl. 10 i fh. Fri samvaro, sångstund och kaffe med Heidi Lång.

Fredagsöppet: fr 8.11 kl. 19–22 i församlingshemmet. Öppet hus för högstadiungdomar.

Kvällsmässa: sö 10.11 kl. 18 i Björkö. Boije, Lång.

Mathörnan: on 13.11 kl. 13 i Björkögården. Gäst är Solf's kyrkoherde Johan Kanckos. Anm. senast må 11.11 till

SOLF För kvinnor

Kvinnofrukost med Isabel Flemming och vänner

Lördagen den 23.11 kl. 9.30 är det äntligen dags att samlas för kvinnofrukost i Solf igen! Den här gången har vi inte bara en utan flera gäster, då Isabel Flemming med vänner kommer och besöker oss.

Isabel är en av grundarna för föreningen Nordsysstrar r.f. som jobbar för att stödja framför allt kvinnor och barn som befinner sig på flykt i Grekland. Isabel har flera gången arbetat som volontär i flyktingläger i Lesbos och berättar om sina upplevelser, och med sig har hon bl.a. sin vän Rabia som själv har varit flykting och bott i flyktingläger. Det blir en oerhört intressant förmiddag, det är garanterat!

Anmälan till frukosten bör göras senast 15.11 kl. 12 till pastorskansliet, tel 044 770 8122 eller solfs.forsamling@evl.fi och avgiften (8 euro) betalas på plats antingen kontant eller med kort.

Varmt välkomna!

KVEVLAX Julcafé

Julcafé i Kevlax församlingshem – för missionen

I Kevlax ordnas Julcafé **fredagen den 29.11 kl. 14–18** i församlingshemmet, till förmån för missionen. Flera hantverkare och försäljare är på plats. Till försäljning finns bland annat stickat, bakverk, m.m. Det serveras julgröt och kaffe med dopp under dagens lopp!

Om du är intresserad att delta som försäljare, anmäla dig till pastorskansliet via e-post: kevlax.forsamling@evl.fi eller tfn 044 546 2301. Senast 26.11 kl. 14 vill vi ha din anmälan.

Välkommen!

Barbro Lähdesmäki. Husmanskost till självkostnadspris.

SOLF

Sorgevandring: to 31.10 kl. 16.30. Från Stundars till Solf kyrkogård – en inblick i folkliga begravningstraditioner från förr. Samling vid ingången till Stundars. Guidning och berättelser. Vandringen avslutas med kaffe, dopp och samvaro.

Minnesgudstjänst på Alla helgons dag: lö 2.11 kl. 18 med Johan Kanckos och Patrik Vidjeskog. Även Koralkören medverkar. Vi tänker ljus och läser upp namnen på dem som avlidit och jordfästs eller begravts under det år som gått.

Högmässa: sö 3.11 kl. 10 med Kanckos och Vidjeskog.

Stora och Små: ti 5.11 och 12.11 med drop-in från 9.30 i fh. Lek, samvaro, gemensam frukost och klapp- och klangsånger. Ledare: Elisabeth Ström och Sanna Huhta.

Bönegruppen: samlas på vinden i fh ti 5.11 och 12.11 kl. 19. Nya deltagare välkomna!

Pensionärsträff: on 6.11 kl. 13 i fh. Gäst är Ehrengard Högnäs som berättar om Symboler.

Gudstjänst: sö 10.11 kl. 10 med Frank Isaksson och Patrik Vidjeskog.

Karacafé: må 11.11 kl. 9. Denna gång träffas kararna på Pulsen (Idrottsgränd 2). Dagens gäst Robert Back och temat för dagen är träning och hälsa.

Tonårskväll: to 14.11 kl. 19.30 på prästgårdsvinden.

Kvinnofrukost: lö 23.11 kl. 9.30 i församlingshemmet. Gäster är Isabel Flemming med vänner från Nordsystrar r.f. som berättar om hur det är att bo i flyktingläger och att stöda människor på flykt i Medelhavet. Isabel har arbetat som volontär i flyktingläger på Lesbos och hennes väninna Rabia har själv varit flykting. Anmälan senast 15.11 kl. 12 till pastorskansliet, tel 044-770 8122 eller solfs.forsamling@evl.fi.

MALAX

To 31.10 kl. 19: Tröstesångkväll i Malax kyrka. Under kvällen lyssnar vi på tröstande ord och sånger samt sjunger bekanta psalmer. Medverkande: Fred Berg, Marlène Östersund, Malax-Petalax kyrkokör. Fritt inträde.

Fr 8.11 kl. 18: Lovsångskväll i Övermalax FH. Lovsång med Susanna Sandell, förbön. Servering, barnpassning ordnas.

To 14.11 kl. 18: Musikafton till förmån för julhjälpen, i Malax kyrka. Allsång och musik, kollekt till julhjälpen. Julhjälpen delas ut till mindre bemedlade barnfamiljer och ensamstående i jultider.

Bergö

Lö 2.11 kl. 16: Gudstjänst på alla helgons dag, i kyrkan. Vi tänder ljus för de församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste alla helgons dag. Englund, Brunell.

Sö 3.11 kl. 14: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 10.11 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

Malax

Lö 2.11 kl. 18: Gudstjänst på alla helgons dag, i kyrkan. Vi tänder ljus för de församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste alla helgons dag. Norrback, Lax.

La 2.11 klo 19.30: Pyhäinpäivän iltakirkko.

Muistellaan vuoden aikana kuolleita seurakuntalaisia sytyttämällä jokaiselle kynttilä. Norrback, Lax.

Sö 3.11 kl. 10: Högmässa i kyrkan. Norrback, Lax. Söndagsskola i Socken.

Ti 5.11; 12.11 kl. 13: Syföreningen i ÖM FH.

Sö 10.11 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Lax. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Fr 1.11 kl 13: Fredagssamling i FH. Gäst: Cay-Håkan Englund, som berättar om sina specialintressen.

Lö 2.11 kl. 19: Gudstjänst på alla helgons dag, i kyrkan. Vi tänder ljus för de församlingsmedlemmar som har avlidit sedan senaste alla helgons dag. Englund, Brunell.

Sö 3.11 kl. 12: Högmässa i kyrkan. Englund, Brunell.

Sö 10.11 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan. Englund, Brunell.

KOLUMNEN

HANS BOIJE

Medborgare i två riken

JAG BRUKAR då och då besöka min fars farmors grav. Hon dog redan före min pappa föddes, så varken han eller ännu mindre jag har någonsin träffat henne. Ändå är hon viktig för mig – utan henne skulle ju varken jag, mina barn eller barnbarn finnas.

På alla helgons dag brukar jag tända ett ljus på hennes grav. Jag tänder naturligtvis ljus också på min fars grav, och på gravgården i Oravais finns även andra släktingar och några vänner begravda som jag minns den dagen. Många som har en praktisk möjlighet tänder gärna ljus på alla helgons dag och våra begravningsplatser brukar vara mycket vackra på kvällen med hundratals ljus. Vi får och skall minnas våra bortgångna kära och vi skall också tänka på att vår egen tid är begränsad. Vi skall därför vända oss till Vår Herre och be honom leda oss så att vi kan leva i tro och förtröstan på Kristus, och så att vi får gå in i hans rike den dag det är vår tur att gå ur tiden.

»Vi får och skall minnas våra bortgångna kära och vi skall också tänka på att vår egen tid är begränsad.«

PÅ ALLHELGONADAGEN minns vi inte bara våra egna kära utan också alla helgon – de som verkligen levtt sitt liv i Guds rikets tjänst och som kan vara förebilder för andra. Men helgonen själva har nog oftast sett på sig själva med andra ögon. De var medvetna om sina egna brister och synder och sitt stora beroende av sin Herre. Kanske är det just det beroendet som vi skall låta oss inspireras av.

SÖNDAGEN EFTER alla helgons dag har temat ”Medborgare i två riken”. Det är ett viktigt perspektiv. På allhelgonadagen har vi blicken riktad på det himmelska riket och det perspektivet skall vi ha med oss.

Men vi finns till inte bara för den eviga tillvaron utan vi har en plats och uppgift att fylla i vår vardag här och nu. Jesus vill gå med oss också i varje situation i vår vardag, och vi får göra enligt Filipperbrevets uppmaning – i bön och tacksägelse ständigt bära fram våra önsknningar, bekymmer och glädjeämnen till Gud. Så här inför allhelgonadagen får vi också bära fram våra minnen med tacksamhet för allt det de som inte längre finns bland oss har gett oss och betytt för oss.

Hans Boije är tf kyrkoherde i Replots församling.

KORSHOLM Allhelgona

Gudstjänster och program under allhelgonahelgen

Gudstjänst med parentation på alla helgons dag **den 2 november i kyrkan klockan 11.**

Ljuständning och namnuppläsning av dem som avlidit under det gångna året. Kyrkan pryds med blomsteruppsättningar gjorda av Susanne Westerlund med blommor från Sunds trädgård. Rune Lindblom, Michael Wargh, Ann-Christine Nordqvist-Källström och Korall-kören medverkar.

Församlingen finns på gravgården Mariegård med varm saft och tröstande ord klockan 14 till 17 på lördagen.

På kvällens Allhelgonakonsert **klockan 19** framförs Mozarts Requiem med dirigent Erica Nygård. Biljetter 15 euro vid dörren.

På söndagen **den 3 november** musikgudstjänst med parentation i Smedsby församlingsgård **klockan 18.** Lindblom, Wargh, Nordqvist-Källström samt Kör för alla och Adelcrantz blåsensemble medverkar. Susanne Westerlunds blomsteruppsättningar finns i kyrksalen under gudstjänsten.

Allhelgona viktig för sorgbearbetningen

Det har en stor symbolisk betydelse att vara i kyrkan på allhelgona då namnen på dem som avlidit under året läses upp och man tänder ett ljus för dem.

TEXT: JOHAN SANDBERG

KORSHOLM Vikten av allhelgona är något som **Benita Ingman** som driver en begravningsbyrå i Smedsby sedan aderton år tillbaka brukar upplysa de anhöriga om.

– Det är en viktig dag för de anhöriga, speciellt för dem de som mist någon under året. Man besöker gravplatsen och tänder ljus vid greven. Man har gått igenom ett år. Då kommer minnena.

Vid allhelgona ordnas det något som kallas parentation i kyrkorna. Det är en sorts tacksägelse då man läser upp namnen på de församlingsmedlemmar som avlidit under året och man tänder ett ljus för dem.

I Korsholm ordnas parentationen i samband med allhelgonadagens gudstjänst.

– I samtal med anhöriga brukar jag berätta åt dem om gudstjänsten och ljusständningen och att församlingen sänder ut en kallelse till den. Det har en stor symbolisk betydelse, säger Benita Ingman.

– Iegenskap av begravningsentreprenör är hon ändå inte närvarande i kyrkan eller på begravningsplatserna på allhelgona.

– Jag har inte blivit tillfrågad att tända ljus på någon grav då de anhöriga är bosatta på annan ort. För det ändamålet finns en allmän plats på alla begravningsplatser där man kan tända ljus för sina anhöriga som är begravda någon annanstans.

Är allhelgona tyngre för anhöriga om dödsfallet skett nyligen?

– Det är väldigt individuellt. Man talar ju om sorgeåret men sorgen har ingen speciell tid utan den är väldigt personlig med respekt för var och ens sorg. Med tiden klarar man av att gå vidare och sorgen tar inte så mycket energi, men sorgen och saknade finns alltid där. Man lär sig att klara av sorgen för livet fortsätter.

Hon tycker allhelgona knyter ihop sorgeåret, oberoende av vilken tidpunkt dödsfallet skett.

– Tankarna och minnena som då kommer

Benita Ingman uppskattar den symboliska betydelsen av allhelgona.

FOTO: NICKLAS INGMAN

fram extra mycket ingår i bearbetningen av sorgen.

Under det första året går man igenom alla högtider, födelsedagar och årstider när den som avlidit inte längre är med.

– När nästa år börjar har man en erfarenhet av att ens anhöriga inte är med. Jag tror att sorgeåret har sin betydelse då man upplevt alla högtidsdagarna.

Benita Ingman tycker det är bra om omgivningen ger tillräckligt med plats för den som sörjer att få prata om sin sorg.

– Många gånger, när det gått en tid, tänker man att nu är det över. Men den som sörjer måste få prata. Jag har hört anhöriga som upplever att omgivningen tycker de borde sluta tala

om sorgen – talar du om det här nu igen? Man bearbetar sorgen på olika sätt. Gång på gång kan man behöva få prata om den.

»Sorgen har ingen speciell tid utan den är väldigt personlig.«

Vad ska man säga då?

– Du kan visa att du finns här för att lyssna hur det känns. Det viktigaste är att visa att man finns till.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. **Redaktör:** Rebecca Pettersson, rebecca.pettersson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Barnens dag

Den 21.11 ordnar kantorerna i Jakobstads svenska församling program för barn i kyrkan.

Man får dyka upp utan anmälan, men större grupper (från till exempel skolor och daghem) behöver anmäla sig till Annika Wester i förväg.

Programmet består av ett pass om 30 minuter där barnen får bekanta sig med kyrkan, bland annat genom sång och musik.

För mer information, gå in på församlingens webbplats och välj "Kom med", "Musiken och konsten i kyrkan" och slutligen "Barnens dag".

Kantorerna Lisen Borgmästars och Annika Wester vill vara med och lyfta att alla barn har rätt att lära sig. Det här som en del av Veckan för barnens rättigheter.

Alla barn har rätt att lära sig

Kantorerna i Jakobstads svenska församling bjuder in alla barn till kyrkan den 21 november, oberoende av bakgrund. Kyrkan är nämligen ett kulturarv som alla har rätt att lära sig om.

TEXT OCH FOTO: REBECCA PETTERSSON

JAKOBSTAD Veckan för barnens rättigheter firas i år den 18–24 november. Precis som i fjol kommer Jakobstads svenska församling att vara med och uppmärksamma veckan. Det gör de genom att ordna Barnens dag i Jakobstads kyrka den 21 november. Temat för veckan är i år "varje barns rätt att lära sig".

– Förra året var temat välmående, något som kommer fram väldigt tydligt i vår verksamhet i och med sången, mu-

siken och körerna. Särskilt efter pandemin, säger kantor **Annika Wester**.

Men också årets tema har kantorerna en naturlig ingång till.

– Musik är ett språk som alla kan ta till sig och lära sig, säger kantor **Lisen Borgmästars**.

Dessutom förvaltar församlingarna flera kulturarv. Alla har rätt att lära sig om både kyrkobyggnaden och musiken som ljuder inne i den.

Varför vill ni som kantorer engagera er i veckan för barnens rättigheter?

– Jag brinner för att alla barn ska få känna att musiken är något man kan hålla på med, oberoende av ålder och kultur, säger Annika.

Både hon och Lisen har ibland kikat in till Tehuset – en mångkulturell gemenskap för kvinnor och barn, som ordnas i församlingens regi.

– Där har jag fått se vilken glädje och lättnad musiken kan vara. I början kunde jag ha att göra med 20 till 30 barn där, och vi förstod inte varandra. Men via musiken kunde vi ändå nå varandra, säger Annika.

Känn på kyrkan!

Barnens dag riktar sig till precis alla barn. Kantorerna håller pass om en halvtimme, för både äldre och yngre barn.

För barn i åldern tre till fem år blir det orgelsaga och "kläm och känn på kyrkan" – en helhet där barnen får använda flera sinnen för att bekanta sig med kyrkorummet.

För barn i förskole- och skolåldern blir det också pass om en halvtimme, men med orgelsaga och sångskoj.

Klockan 12 samma dag blir det lunchkonsert för alla åldrar i kyrkan. Klockan 18 ordnas Hela kyrkan sjunger, en slags allsång i kyrkan där flera av församlingens körer, samt orgelelever och ett strängband, medverkar.

» Vilken glädje och lättnad musiken kan vara. «

– Visjunger psalmer och sådana sånger som finns både i de äldres och yngres repertoar, som Måne och sol och Tryggare kan ingen vara. Men också en del nyare psalmer och andra sånger, säger Annika.

Just det här, att använda samma sånger för olika åldersgrupper, det är något som kantorerna jobbat aktivt med en längre tid.

– Ibland smyger vi över med barnen till någon syförening och sjunger tillsammans, och de äldre har varit jättegoda över att sjunga rörelsesånger. Det är lite gympa på samma gång.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

Fre 1.11 kl. 13.15: Andakt med nattvard på Hötorscentret, Björk, Borgmästars, Ekman.

Fre 1.11 kl. 19: in da House i Församlingscentrets ungdomsutrymmen, Nylund-Wentus.

Lö 2.11 kl. 12: Högmässa i Jakobstads kyrka, Krokfors, Turpeinen, Borgmästars, Wester, Kyrkokören, Chorus Novus. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi

Lö 2.11 kl. 16: Parentation i Pedersöre kyrka. OBS! Tid och plats. Krokfors, Wester, Borgmästars, diakoniarbetarna, sång av Cecilia Åminne. Ett enskilt ljus tänds och den avlidnes namn läses för var och en av våra församlingsmedlemmar som har jordfästs sedan senaste Alla helgons dag (oberoende av var jordfästningen ägt rum). Ett gemensamt ljus tänds även för dem som avlidit och begravts på annan ort, och för annan sorg. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi

Sö 3.11 kl. 12: Gudstjänst med små och stora i Jakobstads kyrka, Turpeinen, Borgmästars, Cathrine Sundfors.

Gudstjänsten sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi

Sö 3.11 kl. 13: Dopfest för församlingens 3-åringar i Församlingscentret, Turpeinen, Sundfors.

Sö 3.11 kl. 15: Konsert med kören Aglepta i Pedersöre kyrka, dir. Malin Storbjörk.

Sö 3.11 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret.

”David – En man efter Guds hjärta”, Daniel Björk.

Ti 5.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

Ti 5.11 kl. 18: Bibelspår i Församlingscentret. Apostlagärningarna del 1, Boris Salo. Kl. 19 samtal i smågrupper.

To 7.11 kl. 12: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, Borgmästars, Wester.

To 7.11 kl. 13: Slegs missionssamling i Församlingscentret, Jan-Erik Sandström.

Fre 8.11 kl. 19: in da House i Församlingscentrets ungdomsutrymmen, Nylund-Wentus, Mård.

Sö 10.11 kl. 12: Högmässa i Jakobstads kyrka, Edman, J-G Björk, Wester, Adorate. Maire Paavolas gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi

Sö 10.11 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret, Mats Nyholm m.fl. från Sankta Clara, Sverige.

Ti 12.11 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för stillhet och förbön.

Ti 12.11 kl. 12: Taizéandakt i Johanneskapellet, Borgmästars.

On 13.11 kl. 17.30: U-klubben i Församlingscentret, omsorgspräst Claus Terlinden, Löfs-Snellman.

To 14.11 kl. 12: Lunchmusik i Jakobstads kyrka, orgel Anders Forsman.

JAKOBSTAD Allhelgona

Ljuständning på alla helgons dag

Välkommen till parentation på alla helgons dag **2.11.2024 kl. 16** i Pedersöre kyrka med ljuständning, textläsning och musik.

Ett enskilt ljus tänds och den avlidnes namn läses för var och en av våra församlingsmedlemmar som har jordfästs sedan senaste alla helgons dag (oberoende av var jordfästningen ägt rum).

Ett gemensamt ljus tänds även för dem som avlidit och begravts på annan ort, och för annan sorg. Parentationen sänds även via församlingens Youtubekanal, länken finns på www.jakobstadssvenskaforssamling.fi och är öppen endast under helgen.

KRONOBY

Stilla musik inför alla helgons dag fre 1.11 kl. 17-19: i Kronoby kyrka. Sven-Olof Ray, orgel.

Mässa lö 2.11 kl. 10: i Kronoby kyrka, Kavilo, Storbjörk, kören Aglepta. Parentation. Stilla musik från 9.40.

Taizémässa sö 3.11 kl. 18: i Kronoby kyrka, Wallis, Borgmästars, Smedjebacka, Storbjörk, Kronoby kyrkokör m.fl.
Gudstjänst sö 10.11 kl. 10: i Kronoby kyrka, Store, Storbjörk.

Terjärv

Mässa lö 2.11 kl. 10: i Terjärv kyrka, Saitajoki, Borgmästars, Terjärv kyrkokör, Ester Vidjeskog, violin. Parentation.
Gudstjänst sö 3.11 kl. 10: i Högnabba, Kavilo, Borgmästars.
Gudstjänst sö 10.11 kl. 13: i Terjärv kyrka, Store, Borgmästars.

Nedervetil

Stilla musik i allhelgonatid fre 1.11 kl. 18.30-19.30: i Nedervetil kyrka, Smedjebacka.

Mässa lö 2.11 kl. 10: i Nedervetil kyrka. Wallis, Smedjebacka, Nedervetil kyrkokör. Parentation. Kyrkkaffe.

Finsk mässa sö 3.11 kl. 10: i Nedervetil kyrka, Wallis, Smedjebacka, Mariat.

Gudstjänst sö 10.11 kl. 10: i Nedervetil kyrka, Wallis, Smedjebacka, Nedervetil kyrkokör.

LARSMO

Gudstjänsterna streamas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

To 31.10 kl. 13 Anpassad nattvardsgång: i församlingshemmet, Sjöblom, Forsman.

kl. 19 Karasamling: i församlingshemmet, vittnesbörd.

Fre 1.11 kl. 19 Musik i allhelgonatid: stilla musik i kyrkan med Anders Forsman. Kyrkan är öppen för alla och du kan komma och gå som det passar dig bäst. Diakonissa finns på plats för samtal.

Lö 2.11 kl. 10 Högmässa med parentation (ljuständning till de avlidnas minne): Nygård, Sjöblom, Forsman, sång Mats Käldestrom. Kyrkvård: Finholm. Efteråt kyrklunch och samling i sorgens tecken i församlingshemmet, Britt-Mari Gripenberg medverkar.

Sö 3.11 kl. 10 Gudstjänst med dop: Sjöblom, Forsman, Lassila, sång Lars-Victor Öst. Kyrkvård: Kaptens södra.

kl. 18 Missionsafton: i församlingshemmet, Heidi och Evans Orori medverkar, servering.

To 7.11 kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 1): i församlingshemmet för konfirmander och föräldrar.

Sö 10.11 kl. 10 Gudstjänst: Markus Ventin, Forsman.

Kyrkvård: Kaptens norra. Ingen söndagsskola.

To 14.11 kl. 11-12.30 Sopplunch: i Holm bönehus.

kl. 18.30 Sommarskriftskolans start (grupp 2): i församlingshemmet för konfirmander och föräldrar.

NYKARLEBY

Gudstjänster

Lö 2.11 kl 10 Högmässa: med parentation, Nykarleby kyrka, Smeds, Ringwall, Torvald Lund, trombon

- **kl 12 Högmässa:** med parentation, Jeppo kyrka,

Östman, Ringwall, Torvald Lund, trombon

- **kl 18 Kvällsgudstjänst:** med parentation, Munsala kyrka, Edman, Lönnqvist, församlingkören

Sö 3.11 kl 14 Högmässa: Pensala bönehus, Jan Nygård, Birgitta Sarelin, familjen Nordström

LARSMO Allhelgona

Allhelgona i Larsmo

Fredag 1.11 kl. 19-20 spelar kantorn Anders Forsman stilla musik i kyrkan. Du kan komma och gå som det passar dig bäst.

Lördag 2.11 kl. 10 är det högmässa med parentation (ljuständning till de avlidnas minne) i kyrkan. Efteråt kyrklunch och samling i sorgens tecken i församlingshemmet, Britt-Mari Gripenberg medverkar.

PEDERSÖRE Musik i allhelgonatid Stad i ljus!

Stad i ljus! – Musik i allhelgonatid i Pedersöre kyrka ordnas **fredagen den 1 november kl. 18**

Stråkkvartetten Quartetten, bestående av Jonna Marjamäki och Folke Nylund, violin, Ida Forsman, altviolin och Daniel Nylund, cello, bjuder tillsammans med kantor Henrik Östman (orgel) på musik i allhelgonatid.

Du kan lyssna till Bachs Air, Toccata och fuga d-moll, Pachelbels Canon, You raise me up, Stad i ljus, Så skimrande, med flera kända musikstycken.

Välkommen att sitta ner i kyrkan en stund i samband med att du tänds ljus på dina käras gravar.

Sö 10.11 kl 10 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Edman, Ringwall
– **kl 12 Högmässa:** Munsala kyrka, Edman, Lönnqvist
– **kl 18 Kvällsgudstjänst:** Nykarleby fh, Edman, Lönnqvist, söndagsskola

Musik

Fr 1.11 kl 19 Sångkväll: Pensala bönehus, Sionsharpan 150 år, Göran Stenlund, Olof Jern, Gerbykvartetten
Lö 2.11 kl 18 Konsert: Nykarleby kyrka, kammarkören Bel Canto, programblad
Sö 3.11 kl 18 Sång o musik: I allhelgonatid, Nykarleby kyrka, Leena o Mathias Ray, Johan Klingenberg, L-J Sandvik, Görel Ahlnäs (KU)
On 13.11 kl 18 Konsert: i caféstil, Hyddan, till förmån för verksamheten, Lars Enström, The Rapids Family, Pickin' Pilgrims

Grupper och samlingar

Lö 2.11 kl 14 Möte: Pensala bönehus, Kurt Hellstrand, Daniel Björk, Birgitta Sarelin, Isk-mo strängband
Sö 3.11 kl 15 Lovsång o bön: Socklot bönehus, Siv o Sven-Erik Syrén
Må 4.11 kl 18 Missionsafton: Nykarleby fh, Alf Wallin
On 6.11 kl 17 Sorgegrupp: Nykarleby fh, info-samling, sedan sju torsdagar
To 7.11 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Ann-Christin Snellman
Må 11.11 kl 18 Kyrkcafé: Nykarleby kyrka, "Livsberättelser", Sandra Frilund m.fl.
On 13.11 kl 13 Nattvardsandakt: Jeppo bönehus, Östman, Lönnqvist
– **kl 18 Samling:** Kovjoki bönehus, Sven-Olof Nordlund
To 14.11 kl 13 Missionsmöte: Jeppo bönehus, Birgitta Sarelin

PEDERSÖRE

www.pedersoreforsamling.fi
Fr 1.11 kl. 18 Stad i ljus!: Pedersöre kyrka. Musik i allhelgonatid, Quartetten, Östman
Lö 2.11 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyrka. Björk, Pandey. Kyrkokören
– **kl. 14 Allhelgonadagsmöte:** Emaus bönehus. Albert Häggblom
– **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus
– **kl. 15 Ljuständning, andakt:** Flynnängens bönehus

Ljuständningar för avlidna sedan senaste allhelgonadag:

– **kl. 19 Esse kyrka:** Portin, Malmsten-Ahlsved. Forsamlingskören
– **kl. 19 Pedersöre kyrka:** Björk, Österbacka, Östman. Sångare ur St Olofskören
– **kl. 19 Purmo kyrka:** Komulainen, Pandey
Sö 3.11 kl. 10 Högmässa: Esse kyrka. Portin, Östman. Ida-Sofi Pettersson tvärflojt. Även strömning i Youtube
– **kl. 13 Högmässa:** Ävist bykyrka. Komulainen, Malmsten-Ahlsved. Ävist sångfåglar
– **kl. 13 Gudstjänst:** Forsby bykyrka. Björk, Österbacka, Östman
– **kl. 14 Sångcafé:** Ytteresse bönehus. Sionsharpan 150 år. Teres-kvartetten. Önska sånger via slefessekallby@gmail.com
– **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus
– **kl. 15 Sammankomst:** Flynnängens bönehus
– **kl. 18 Gudstjänst:** Pedersöre kyrka. Komulainen, Pandey
Må 4.11 kl. 13 Salamu: hos Gerd Långnabba
On 6.11 kl. 13 Stickcafé för missionen: Esse förs.hem. M Björk
To 7.11 kl. 9 Kort nattvardsmässa: Esse kyrka. Österbacka, Malmsten-Ahlsved
Lö 9.11 kl. 18 Samling inför helgen för stor och liten: Bennäs kyrkhem. Boris Salo m.fl.
– **kl. 19 Musikmässan Gloria:** Pedersöre kyrka. Musikmässa av Tore W Aas och Hans-Olav Mørk uppförs med kör, solister och kompband. Dir. Mikaela Malmsten-Ahlsved, kapellmästare Niklas Lindvik. Fritt inträde, kollekt
– **kl. 19 Sammankomst:** Lepplax bykyrka
Sö 10.11 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyrka. Komulainen, Pandey
– **kl. 10 Högmässa:** Purmo kyrka. Portin, Malmsten-Ahlsved. Sång av Ellen, Elvira, Seraphina och Ida. Även strömning i Youtube
– **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus
– **kl. 15 Sammankomst:** Flynnängens bönehus
– **kl. 18 Kvällsmöti:** Esse församlingshem. Undervisning, lovsång, nattvard. Program för barnen, pizza
Må 11.11 kl. 13 Symöte: Forsby bykyrka. Kung

Kom med!

Bibel o bön: Bennäs kyrkhem. Varje tisdag kl. 18
Bön: Purmo kyrka. Varje torsdag kl. 18
Samtal o bön: Ytteresse bönehus. Varje torsdag kl. 19
Bibel o bön: Forsby bykyrka. Varannan torsdag kl. 19 udda veckor
Ungdomssamlingar: I Bennäs, Esse och Purmo. Se info på webbplatsen.

NYKARLEBY Musik

Bluegrass och allhelgonamusik

Onsdag 13.11 kl. 18 ordnas en bluegrasskonsert i caféstil i Hyddan till förmån för verksamheten där. Medverkande är lokala sångaren och låtskrivaren Lars Enström samt bluegrassgospelbanden The Rapids Family och Pickin' Pilgrims från Esse respektive Pedersörenejden. Konserten mixas av Lasses ljudtjänst, det blir andakt med Mats Edman och servering.

Även i allhelgonahelgen ordnas sång- och musik-tillfällen på olika håll i församlingen både fredag, lördag och söndag. Varmt välkommen med!

KOLUMNEN

ÅSA TURPEINEN

Som kristna står vi på en rymlig plats

EN LÖRDAGSMORGON i september stod valet mellan två tygväskor. En väska med synligt designmärke av profan art och en väska jag nyligen fått tilldelat mig, med Finska Missionssällskapets (FMS) logo på. Vår familj var på väg på en liten dagsresa för att införskaffa diverse saker åt våra studerande döttrar. Bägge väskor hade sina fördelar, men valet föll denna gång på väskan från FMS.

Söndagens bibeltexter handlar om att vi som kristna egentligen har vårt rätta hemland i det himmelska riket. Samtidigt som vi är medlemmar i det världsliga samhället. Är då Guds rike samma sak som himlen? Både ja och nej. Med Jesus bryter en ny tid in. Det nya förbundets tid. Guds rike både har och har ännu inte kommit. Vi väntar på något mer. Enligt Bibeln erbjuder Guds rike ljus i stället för mörker, befrielse i stället för bundenhet, evigt liv i stället för förgänglighet och hopp-lös ovisshet etc.

»Vilka blir konsekvenserna om jag ger Jesus mer plats?«

DET MESTA vi köper viskar "du är det du köper". Hur behåller jag friheten i denna värld? Rätt identitet och Livet? Gud själv har ju gett oss förmågan att skapa, designa, uppfinna och bygga. Också vackert, hållbart och ansvarsfullt.

I Matteus 17:24-27 frågade de som tog upp tempelskatten Petrus: Betalar inte er mästare någon tempelskatt? Jo, svarade Petrus. Vad tror du, Simon, frågade Jesus sen, av vilka kräver de jordiska kungarna tull och skatt, av sina söner eller av andra? Av andra, svarade Petrus. Jesus säger då: Sönerna går alltså fria. Men för att ingen ska stöta sig på oss ... Den som tillhör Jesus är alltså evangeliets fria söner och döttrar. Som kristna står vi på en rymlig plats.

NU INFÖR allhelgona finns i min åtanke de människor som inte alls "platsar" i någon grav. De som var så fyllda av liv.

Jag minns ett radioprogram där en arkitekt önskade låten *There is a place for us* med hänvisning till att ordet *place* säger något mer än finskans *tila* och svenskans *utrymme*. Vilka blir konsekvenserna om jag ger Jesus mer plats?

Åsa Turpeinen är församlingspastor i Jakobstads svenska församling.

”Jag hade inga förväntningar”

Erica Björkskog ville ge sina barn trygghet, och började gå i söndagsskola med sin dotter. Det ledde till ett eget sökande – och en Alphakurs.

TEXT: **REBECCA PETTERSSON**

JAKOBSTAD Erica Björkskog bor i Jakobstad tillsammans med sin man och deras två barn, en ettåring och en sexåring. Hennes vardag kretsar just nu mest kring barnen, men ibland jobbar hon i kassan vid Prisma om kvällarna, något hon trivs med. Kundbetjäning passar en extrovert själ som Erica utmärkt.

För ett tag sen började hon gå till söndagsskolan med sin dotter.

– Jag ville ha Jesus i livet på något sätt. Jag är barndomskristen men hade vänt ryggen till allt. Men det var ändå något, jag ville ge tryggheten vidare till min dotter. Det var därför vi började gå till söndagsskolan.

Det lade igång något hos Erica. Hon kände att hon saknade något i sitt liv, hon ville själv gå i söndagsskola, men på vuxen-nivå.

– Jag frågade en vän om hon ville komma med till kyrkan. Hon svarade att hon funderat på att gå en Alphakurs, och jag är så glad att hon föreslog det.

Erica och hennes vän gjorde slag i saken. De anmälde sig till Alpha och hoppade på en kurs som började i januari i år.

– Jag hade inga förväntningar men tänkte att det blir en rolig grej.

Hon tycker att alla borde gå en Alphakurs någon gång i livet. Hon beskriver kursen som allmänbildande, och för Erica som haren bakgrund i en kristen väckelserörelse blev kursen en viktig vändpunkt.

– Jag hade ingen aning om att Gud är sådan som han är. Jag är uppvuxen med en väldigt lagisk syn på kristendom. Jag fattade inte att Gud älskar oss oavsett vad, säger hon.

Hon beskriver också gemenskapen som varm och trivsamt. Hon fick nya vänner, och hon började längta till att det skulle bli torsdag och Alpha.

– Jag var alltid så lycklig då jag kom hem efter kursen.

Tidigare hade Erica en bild av att troende kristna levde ett väldigt grått och tråkigt liv. Men för henne ledde Alphakursen till en förändring till det bättre.

– Då man har Gud med sig i vardagen blir det så mycket enklare, säger hon.

Hon poängterar att hon ännu är mitt inne i

Erica Björkskog tillsammans med dottern Maya. FOTO: MICHAELA FAGERUDD

sin process. Även om kristendomen är välbekant från barndomen formas hennes personliga tro fortfarande, och det gör den väl för de flesta hela livet.

Hon har gått med i en bönegrupp, hon går i själavård och hon fortsätter utforska tron.

Vem skulle du rekommendera att gå Alpha?

– Jag rekommenderar det för alla, oberoende av

vem man är och vad man tror på. Är det inget för dig – okej. I så fall har du kanske lärt dig något nytt i alla fall. Men det kan också förändra ditt liv till det bättre.

– Alla åldrar och bakgrunder finns representerade. Både människor som levt med Jesus hela livet och människor som inte vet vem Jesus är går Alpha.

Om du är intresserad av att gå en Alphakurs så startar en ny kurs i januari 2025. För mer information, gå in på Jakobstads svenska församlings webbplats. I balken till vänster klickar du dig in på ”Info och anmälan till Alpha”. Anmälan är öppen fram till den 7 januari 2025.

»Jag fattade inte att Gud älskar oss oavsett vad.«

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Tänd ett ljus

Traditionen att besöka begravningsplatsen och tända ljus vid gravarna började under andra världskriget. Nu är alla helgons dag en av de största helgdagarna i Finland.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

HÖGMÄSSOR

Alla helgons dag

Lö 2.11. kl. 12.15 Mässa med parentation: i Esbo domkyrka. Vi minns dem som avlidit och jordfästs sedan senaste alla helgons dag. Namnen på de medlemmar i Esbo svenska församling som avlidit och jordfästs sedan senaste alla helgons dag läses upp och ljus tänds. Erkko, Sandberg, Brunell, Kronlund och kören Es Voces.

I allhelgonacaféet: vid domkyrkans klockstapel serveras varm dryck kl. 11-20. Präster och diakoniarbetare från Esbo svenska församling är närvarande kl. 13.30-18.

Esbo domkyrka sö 3.11. kl. 12.15:

Sironen, Kronlund, Brunell.

Karabacka kapell sö 10.11. kl. 10:

Kallatsa, Malmgren. Kyrkkaffe.

Esbo domkyrka sö 10.11. kl. 12.15:

Fars dag. Lohi, Malmgren.

Församlingens verksamhet för småbarn, föräldrar och unga hittas på esboförsamlingar.fi

SAMLINGAR FÖR DAGLEDIGA

Symamsellerna: ti 29.10 och 12.11.

kl. 16-19 i Stickebo, Esbo domkyrkas

församlingsgård. Mer info: diakon Nina Wallenius 050 432 4323.

Torsdagsträffen 31.10. kl. 13-14.30:

i Södräk kapell med program, kaffe med dopp, samvaro och andakt. Tema: En berättelse om den handikappade kvinnan i Mongoliet, med prästen Janne Sironen.

Torsdagsträffen 14.11. kl. 13-14.30:

i Södräk kapell. Tema: Info om diakonin. Sista Torsdagsträffen för säsongen, vi ses i januari.

Adventsfest för daglediga to 28.11

kl. 11-13.30: i Esbo domkyrkas församlingsgård. Vi bjuder på gröt och tårter så söt, Lucia och musikprogram. Folke och Suvi Gräsbeck musicerar. Anmälan senast 20.11 till Ani Iivanainen, tfn 050 597 3313 eller e-post: diakoni.esbosvenska@evl.fi.

MUSIK

Camille Saint-Saëns Requiem

lör 2.11. kl. 19.30: Hagalunds kyrka Tapiolan seurakunnan kamarikuoro, solistkvartett Hedvig Paulig, sopran, Vuokko Saariaho, alt, Hannu Jurmu, tenor, Niklas Spångberg, bas, Katri Tikka, harpa, Pekka Suikkanen, orgel, Liisa Malkamäki, musikalledning. Gratis inträde. Välkomna!

Våra diakoner stöder och hjälper:

Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi

saft Whatsapp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoonseurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjälp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10 betjänar per telefon må-tors kl. 9-12, e-post; esbosvenskaforssamling@evl.fi. Kansliet öppet för besök enligt överenskommelse.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning:

Bokningstjänster 09 8050 2601, Begravningsstjänster 09 8050 2200, Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar 09 8050 2600. Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600.

GRANKULLA

Fre 1.11 kl. 18: Hoppet i mörkret. Musikfestens konsert i Grankulla kyrka. Biljetter 32/16 euro. Heli Peitsalo, orgel samt musiker från Finländska kammarorkestern: Jan Söderblom, violin, Hanna Hujanen, klarinett, Tomas Nuñez, cello och Anna Laakso, piano. Gästtalare: Helsingfors universitetets professor i historia, FD Henrik Meinander.

Lö 2.11 kl. 12: Allhelgonadagens högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Cantara, dir. Raisa Rangell & Suvi Leino, piano. Vi läser upp namnen på församlingsmedlemmar som avlidit under året och tändar ett ljus för var och en av dem. Kyrkkaffe.

Kl. 16: Änglastigen på gravgården, Daniela Hildén, Ulrik Sandell.

Sö 3.11 kl. 10: Tvåspråkig folkmusikguds-tjänst. Daniel Nyberg, Heli Peitsalo, Teija Palolahti. Viive Virtanen & Touko Kentala, violin. Kyrkkaffe i övre salen.

Ti 5.11 kl. 9.30-12: Familjelyktan

i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

– **kl. 9.30-10.30:** Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

– **kl.13:** Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

– **kl. 13.30:** Tisdagsträffen i övre salen.

Catherine Granlund, Carola Wikström, Barbro Smeds. Gäst: Åsa Hansson och musikern Anna Brummer, "Så skönt är livet". En broderad utställning i klangfullt samspråk med ord och musik.

On 6.11 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

– **kl. 17.30:** Smyckeskäll för vuxna i dagklubbens kök, Daniela Hildén.

To 7.11 kl. 10-11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

– **kl. 18-19:** Samtal om psalmer i övre brasrummet, Henrik Nymalm. Vi läser en psalm ur Bibeln och funderar tillsammans på den. Välkommen. Kvällste.

Fr 8-9.11: Natt i kyrkan – ett miniläger i Grankulla kyrka för 2014 födda. Anmälan via grankullaforssamling.fi senast 31.10.

– **kl. 18-22:** Ungdomskväll i Klubb97, Jona Granlund.

Lö 9.11 kl. 15–18: Stickcafé för dig som är handarbetsintresserad i Sebastos. Förhandsanmälan till Katariina Kaltala 040 716 9001.

Sö 10.11 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Kaffe i nedre brasrummet.

Kl. 15: Tyst växer stora träd. Konsert i Grankulla kyrka. Vaggvisor från olika världsdelar. Tapiolan laulu, dir. Uli Kontu-Korhonen & instrumentensemble.

Fritt inträde, programblad 10 euro.

Må 11.11 startar församlingens insamling av presentkort till julgåva ”Klä julgranen”: Korten får lämnas in i kuvert med texten ”Klä julgranen/svenska diakonin” till vaktmästare, kansliet eller direkt till diakonin fram till den 11.12. Presentkortet delas ut till familjer och ensamma som har det ekonomiskt trångt. Förfrågningar: catherine.granlund@evl.fi eller 050 439 3208.

Ti 12.11 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 18: Graziakören i kyrksalen, Heli Peitsalo.

On 13.11 kl. 14: Kyrkosyfoeringen i övre brasrummet.

To 14.11 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgroup i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Lö 23.11 julpysel för hela familjen: i Sebastos kl. 10–12.30 (grupp 1) och kl. 13–15.30 (grupp 2). Förhandsanmälan via grankullaforsamling.fi senast 14.11. Daniela Hildén, Ulrik Sandell.

KYRKSLÄTT

Fre 1.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Lö 2.11 kl. 16: Parentation med allhelgonamusik i S:t Mikael's kyrka. Lugn orgelmusik i kyrkan från kl. 15.30.

Sö 3.11 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Må 4.11 kl. 18.30: Sång och bön

i S:t Mikael's kyrka

Ti 5.11 kl. 14: Seniorgruppen, Hörnan

Ons 6.11 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 7.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

Fre 8.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Lö 9.11 kl. 10: Mannamässa i Masaby. Vox

Mini medverkar. Församlingen bjuder på lunch efteråt, kollekten uppbärs i torrvaror.

Sö 10.11 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Ons 13.11 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 14.11 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

To 14.11 kl. 17–20: Ungdomskväll för ungdomar i högstadiesålder

Fre 15.11 kl. 13–15.30: Effa på Hörnan

Sö 17.11 kl. 12: Mässa med folklig dans och musik i S:t Mikael's kyrka

Matutdelning på diakoniansliet: boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050 478 4227.

Noggrannare information finns på www.kyrkslattsforsamlingar.fi tfn 040 350 8213

TAMMERFORS

Lö 2.11 kl. 18 Allhelgonadagens kvällsbön med ljusständning: i Finlaysons kyrka, Janne Heikkilä, Anna Arola.

Sö 3.11 kl. 11 Högmässa: i Svenska Hemmet. Janne Heikkilä, Anna Arola. Kvin-nokören Katajaiset.

Ti 5.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Ti 5.11 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

On 6.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Svenska dagen – ord och uttryck på svenska. Juha-Matti Heimonen, sång.

Sö 10.11 kl. 11 Högmässa med finlands-svenska psalmer: i Gamla kyrkan.

Kyrkkaffe. Janne Heikkilä, Anna Arola.

Ti 12.11 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet. Anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, 040 804 8587.

Ti 12.11 kl. 12.15–15.15 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6.

On 13.11 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet. Diakon Timo Sentzke från tyska församlingen är vår gäst.

On 13.11 kl. 18.30 A-män bastukväll: i Församlingarnas hus, Näsilinnankatu 26 (ingång från Hämeenkatu). Gäst Timo Sentzke från tyska församlingen. För-

handsanmälan senast må 11.11 till kyrkoherde Janne Heikkilä, 040 649 1442.

VANDA

HELSINGE KYRKA Kyrkovägen 45

Stilla musik lö 2.11 kl. 14–15.30:

Tröstefull musik i allhelgonatid.

Parentationsandakt lö 2.11 kl. 16:

Andakt med ljusständning för de avlidna. Kristian Willis och Anders Ekberg.

Högmässa sö 3.11 kl. 10: Maria Lindberg, Anders Ekberg. ViAnda-kören medverkar tillsammans med Gaudeamus-kören från Borgå, dirigent Reidar Tollander.

Farsdagens högmässa sö 10.11 kl. 10: Anu Paavola och Heidi Åberg.

DICKURSBY KYRKA Stationsvägen 12a

Musiklek fr 1.11 och 8.11 kl. 10–11:

Ungdomskväll on 6.11 och 13.11 kl. 18–20:

Sångstund för alla

on 6.11 och 13.11 kl. 18–19:

Tisdagsgruppen ti 12.11 kl. 12.30–13.30:

Lunch kl.12.30.

Pensionärernas födelsedagsfest

to 14.11 kl.13: Inbjudan har skickats till alla som år 2024 fyller 75, 80, 85, 90 och uppåt.

MYRBACKA KYRKA Strömfåravägen 1

Familjecafé: ti 5.11 och 12.11 kl. 9.30–11.

ÖVRIGT

Allhelgonaveckomässa fre 1.11 kl. 14: i Folkhälsanhuset. Anu Paavola och Anders Ekberg.

Följ änglarna! – allhelgonaspårning för familjer lö 2.11 kl. 16–19: Prostgårds-

parken, Helsing kyrkoby. Ta med en ficklampa och följ änglarna i parkens mörker!

Sportklubben:

varje tisdag kl. 16.15–17 i Dickursby skola.

ViAnda kören:

övar varje onsdag kl. 12–14 i Helsinggård.

Vivandi:

övar på Bygård varje torsdag kl. 17–19.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDDSTJÄNSTER

Lö 2.11, Alla helgons dag, tack-

sägelsegudstjänst: kl. 15 i Nya kapellet, Sandudds begravningsplats.

Tomas vokalensemble medverkar.

Sö 3.11, Alla själars dag, sammanlyst

högmässa: kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

S:t Jacobskören medverkar.

Missa inte! Sö 3.11, Alla själars dag, re-

quiemmässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Chorus Sanctae Ceciliae medverkar.

Requiem av Joseph Rheinberger.

Ti 5.11, middagsbön:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 6.11, middagsbön:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 6.11, veckomässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan.

Sö 10.11, högmässa:

kl. 10 i S:t Jacobs kyrka.

Sö 10.11, högmässa:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

Ti 12.11, middagsbön:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

Ti 12.11, sinnesromässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan

On 13.11, middagsbön:

kl. 12 i Johanneskyrkan.

On 13.11, veckomässa:

kl. 18 i Johanneskyrkan.

To 14.11, ungdomsmässa:

kl. 19 i Johanneskyrkan.

GEMENSKAP

Johannes vardagsrum: Öppet tisdagar kl. 9.30–18. Lunch kl. 11–13, liten andakt kl. 14.45, program kl. 13.30:

5.11: Ta hand om din syn. Synrådgivare Ann-Catrin Tylli.

12.11: Testamente, intressebevakningsfullmakt och arvsplanering. Isa Niemi, jurist och Hanna Nybergh-Segerstråle, rättsnotarie.

Diakoniträff: 7.11 kl. 12–13.30

i S:t Jacobs kyrka.

Träffpunkt: to 14.11 kl. 14 i Högbergssalen.

Kaffe med Johannes: må 11.11 kl. 13–15 i Folkhälsanhuset i Brunakärr.

Bibel, tro och tvivel: må 11.11 kl. 18

i Hörnan. Gäst: Stefan Djupsjöbacka.

Family fun: on 13.11 kl. 17–19 i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: hållbar jul.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjecafé med musiklek: måndagar kl.

9.30–11.30 i Hörnan. Tisdagar kl. 10–11 i

Kääntöpaikka, Arabiastrandens invånar-

hus. Tisdagar kl. 9.30–11.30 i Johannes vardagsrum i Tomaskyrkan. Torsdagar kl.

9.30–11.30 i S:t Jacobs kyrka. Familie-

caféernas musiklek börjar alltid kl. 10.

Obs! Ingen musiklek efter dagis 5 och 12.11.

Fritids: för barn i klasserna 3–6. Kom och chilla, var med kompisar, spela spel, pyssla, äta mellanmål! En trygg vuxen

ledare finns alltid på plats. Fritids i S:t

Jacobs kyrka på Drumsö: måndagar och tisdagar kl. 13–16. Fritidsledare Nanne:

046 921 7512. Fritids Hörnan: tisdagar och fredagar kl. 13–16. Fritidsledare Martina:

050 380 0823. Fritids i Johannes vardagsrum: måndagar och torsdagar kl.

13–16. Fritidsledare Oscar: 050 439 2618.

Family fun: onsdag 13.11 kl. 17–19

i S:t Jacobs kyrka. Mat, pyssel, andakt och sång. Tema: Hållbar jul.

MATTEUS

ANDLIGT LIV

Mässor: Söndagar kl. 10 i Matteuskyrkan.

Förutom den söndag vi firar kvällsmässa.

Kvällsmässa: 3.11 kl. 18. Birgitta Udd är inbjuden talare. Mässan innehåller mycket musik och en bönevandring. Kvällste efter kvällsmässan.

MU-mässa: (Matteus Ungdom): Onsdagar kl. 18 + kyrkfika. Alla är välkomna, oberoende av ålder!

Molnet: Ett tillfälle för bön varannan torsdag (14.11 och 28.11) kl. 18 i Populus, bredvid köket. Tillsammans delar vi det som vi är tacksamma för och det som tynger oss. Kontakt Mia Westerling 045 341 8441. Gemensam middag från kl. 17 framåt. Varmt välkommen att delta i gemenskapen kring matbordet, bönestunden eller båda.

Ljusandakt 2.11 kl. 18: Ljusandakt och parentation för de som under det senaste året gått bort. Vi minns våra nära och kära som inte mer finns med oss och tänder ljus. I Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3.

BARN, UNGDOM OCH FAMILJ

Kontakt: Barnverksamhet Catarina Bär-lund-Palm catarina.barlund-palm@evl.fi, tfn 050 380 3936, musik och körer Daniela Strömsholm daniela.stromsholm@evl.fi,

050 596 7769, ungdomsverksamhet Tonja Weckström tonja.weckstrom@evl.fi, tfn

050 380 3988 och Daniel Jakobsson daniel.jakobsson@evl.fi, tfn 050 380 0710

Musiklek med familjecafé: Tisdagar.

Klapp & klang kl. 10 (för 1–4-åringar) och Gung & sjung kl. 11 (för 0–1-åringar) i

Matteuskyrkan. Ingen anmälan behövs. Kom och sjung och dansa med ditt barn!

TWEENTISDAG FÖR ÅK 3–7: Tisdagar

kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel mm.

Öppet hus för ungdomar: onsdagar från kl. 15. MU-mässa kl. 18. Följ oss på IG @matteusungdom för mer info om hjälp-

ledarutbildning, läger, resor, anmälningar.

Matteus barnkör och pysselklubben: i skolorna på församlingens område, torsdagar på eftistid. Catarina Bär-

lund-Palm leder pysselklubben, Daniela Strömsholm barnkören.

ESBO

Varm dryck vid klockstapeln

Alla helgons dag lö 2.11: i allhelgonacaféet vid domkyrkans klockstapel serveras varm dryck kl. 11–20. Präster och diakoniarbetare från Esbo svenska församling är närvarande kl. 13.30–18.

Barnklubb för 4–8-åringar: Torsdagar, program kl. 17–19, man får stanna till 19.30. Novemberprogram 7.11 rita och måla, 14.11 sällskapsspel, 21.11 pepparkaksbakning, 28.11 lillajulsprogram. Barnpassning för yngre barn från 17–19.30.

MUSIK

Matteus kyrkokör: sjunger de gamla klassiska kyrkomusikverken och även nyare musik från vår egen tid. Kören övar tillsammans med Fiona Chow under hösten. Kontakt: 045 101 5360

Popkören: riktar sig till barn i årskurserna 4–7 och övar i Matteuskyrkan. Tisdagar kl. 15.30–16.15.

Matteus barnkör: övar i skolorna på Matteus församlings område, torsdagar på eftistid. Körledare för Barn- och Popkören: Daniela Strömsholm, daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769.

Voice-kören övar inför Matteuskyrkans 40-årsjubileum: Östra Helsingfors svängigaste kör övar sex gånger inför jubileumskonserterna i februari: 21.11, 4.12 (OBS onsdag), 19.12, 9.1, 23.1 och 6.2. Övningarna börjar kl. 18.30.

GEMENSKAP

Kontakt: Matteus kansli matteus.fors@evl.fi eller 09 2340 7300 (tis och tors kl. 10–14)

Matteus Afterwork varje torsdag: Middag för 3 euro och möjlighet till några timmars gratis barnklubb. Matteus församling erbjuder en trevlig kväll då du både slipper laga middag och dessutom kan få några timmar egen tid – antingen för att utträtta egna ärenden eller så kan du delta Matteus kvällsprogram för vuxna. Middag kl. 17, program kl. 18 eller 18.30.

Afterwork med missionstema 7.11 kl. 18: Pirkko Nummela, tidigare missionär via Finska Missionssällskapet berättar om hennes arbete bl.a. bland funktionshindrade barn i Etiopien.

Stickklubben: Handarbete med kaffe, bulle och trevliga samtal. Vi träffas jämna veckor kl. 11–13.

Kontakt: Carita Riitakorpi 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: I höst läser och samtalar Bokmalarna utgående från Livets vatten av Maria Küchen. Var tredje måndag kl. 14–15.30 i Matteuskyrkan. Följande träffar 11.11 och 2.12. Kontakt Annica Söderström, 050 568 0085.

Kvinnor mitt i livet: Kom som du är och dela livet en stund. Måndag 4.11 kl. 18 åker gruppen på utflykt. Kontakt Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: En fredag i månaden i Matteuskyrkan. Fredag 15.11 besöker Olav S. Melin, teolog och tidigare chefsredaktör, gruppen med temat ”Amos Anderson – en annorlunda mecenat”. Välkommen med! Kontakt Peter Andersson 040 533 6185

Keramikkurs: Torsdag 14.11 kl. 18, samt lördag 23.11 kl. 10 kan du komma och pröva på keramik tillsammans med keramik-artisan Marika Salomaa. 10 personer per kurstillfälle. Anmälan till Matteus kansli (matteus.fors@evl.fi) – till ett eller fler tillfällen. 10€ materialavgift/gång.

Bibelstudium med Stefan Djupsjöbacka: Torsdag 21.11 kl. 18 i Matteuskyrkan. Tema: Kristus i Gamla testamentet. Mera info på webbplatsen eller i Matteus kansli.

Waste&Feast i Matteuskyrkan: Ät en bit mat för 3/6 euro och lär känna nya människor vid samtalsbordet. Maten lagas på överbliven mat från mataffärer. Må–to kl. 11–13.

PETRUS

Minnesgudstjänst lö 2.11 kl. 16: i Petruskyrkan. Vi minns de som avlidit under året och läser upp deras namn, tänder ljus och håller andakt tillsammans. Efteråt servering. Alla som önskar är välkomna.

Söndagens högmässor: kl. 10 i Munksnäs kyrka, kyrkkaffe. kl. 12 i Äggelby gamla kyrka, kyrkkaffe. 3.11 Anne Koivula, Mathias Sandell 10.11 Pia Kummel-Myrskog, Mathias Sandell.

Petrus Puls: Söndagar kl. 15.30 i Petruskyrkan. Puls är en ledigare gudstjänst med mera utrymme för lovsång, bön och bibelundervisning. Kyrkkaffe efteråt, välkommen!

BARNFAMILJER

Musiklek: kl. 10 på torsdagar i Södra Haga. Välkommen med i vårt glada gäng! M 0–5 år. Vi sjunger och leker tillsammans, och umgås efteråt en stund. Kontakta Anne Koivula för info: anne.koivula@evl.fi.

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för mer aktuell info!

UNGDOMAR

Ambient: Ungdomssamling kl. 18.30 i Petruskyrkan varannan fredag. Höstens datum: 1.11, 15.11, 29.11 och 13.12. Kvällarna bjuder på andakt och varierande program t.ex. film, matlagning och tävlingar. Följ @petrusyouth på instagram för mer info eller kontakta nadine.mabinda@evl.fi. Välkommen med!

EVENEMANG OCH KURSER

Karabrunch lö 9.11 kl. 10–12: i Petruskyrkan. Vi bjuder på brunch med bacon och ägg, Magnus ”Iron Magnus” Riska berättar. Välkommen med, alla män!

Petra-frukost lö 16.11 kl. 10–12: i Petruskyrkan. En förmiddag för kvinnor i alla åldrar. Caroline Sandström berättar om ”Hur jag formats till den jag är idag”. Mer info på facebook/petrusförsamling. Varmt välkommen!

Fredagscafé i Petruskyrkan: Varje fredag hela hösten kl. 17–19. Kom och drick en kopp kaffe eller te och prata bort en stund. Välkommen ensam, med familj eller vänner.

Dagscafé: Tis 12.11 kl. 13–15 i Petruskyrkan. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Mer info av diakonissan Tua Sandell, Tel. 050 344 2711.

ANDAKT OCH BÖN

Förbön och tack: Tvåspråkig förbönsväll varannan tisdag kl. 19 i Munksnäs kyrka, Tegeltigen 6. Lovsångskören övar kl. 18. 12.11 Allan Franzén.

Petruskyrkan öppen för bön: Varje tisdag kl. 8–9, egen bön (instrumentalmusik) och 15 min gemensam bön. Var gärna med i bön för församlingen och vår stad även om du inte har möjlighet att komma till kyrkan.

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbacksvägen 15, 00630 Helsingfors.

SJUNG I KÖR

Petrus Vokalensemble: För dig som kanske sjungit i kör tidigare, eller vill lära dig att sjunga flerstämmigt. Varannan to kl. 18 i Äggelby gamla kyrka, mathias.sandell@evl.fi

Kingdom Singers: En ekumenisk lovsångskör som leds av Fiona Chow. Repertoar på finska, engelska och svenska. Petruskyrkan. Två måndagar i månaden, fionatchow@gmail.com

Lovsångsgruppen: Varannan ti kl. 18. Medverkar under Förbön och Tack-kvällarna i Munksnäs kyrka.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA GUDSTJÄNSTER I VÅRA KYRKOR

Allhelgonatid

Vi finns på nya begravningsplatsen i Ekenäs fre 1.11 kl. 14–18: Vi bjuder på varm saft och en pratstund för den som vill. Barnen får dekorera gravljus.

Lör 2.11 Alla helgons dag

Mässa i tröst och hopp: med ljusständning för avlidna församlingsmedlemmar:

- kl. 10 i Ekenäs
- kl. 10 i Tenala
- kl. 12 i Bromarv
- kl. 12 i Snappertuna

Sö 3.11

Högmässa: kl. 10 i Ekenäs

BOKKALAS I FÖRSAMLINGEN

Torsdagssamtal 7.11 kl. 18.30: i Ekenäs församlingshem. Författaren Magnus Cederlöf och kyrkoherde Anders Lindström samtalar om Cederlöfs bok Sigfridus Aronus Forsius – Med blicken mot himlen

Litterär högmässa sön 10.11 kl. 10: i Ekenäs kyrka. Ord av hopp – en högmässa med inslag av text, betraktelser och musik. Kyrkoherde Anders Lindström, sånggrupp under ledning av Inkeri Aittola.

Info: www.ekenasnejdensförsamling.fi

INGÅ

Fre 1.11:

– **kl. 18 Israeliska danser:**

Församlingshemmet. Unnérus.

Lö 2.11:

– **kl. 10 Allhelgonadagens högmässa:** Ingå kyrka. Namnen på de som avlidit sedan senaste alla helgons dag läses och ljus tänds för var och en.

Sjöblom, Nygård.

– **kl. 16–18 St Nicholas gillescouter bjuder på glögg vid klockstapeln:** Ingå kyrka.

– **kl. 18 Musik i allhelgonakvällen:** Ingå kyrka. Raseborgs musikinstituts elever.

Sö 3.11:

– **kl. 16 Tvåspråkig kärleksmåltid:** Församlingshemmet. Anmälningar för serverings skull senast to 31.10, tfn 09 221 9030 eller e-post: inga.kansli@evl.fi. Sjöblom, Nygård.

Må 4.11:

– **kl. 13–15 Einsteinklubb för skolbarn:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 15.30–17.30 Lottas Måndag:** Ungdomshuset. Välkommen in en stund. Ahlfors.

Ti 5.11:

– **kl. 9–10.30 Brunch:** Strandvägen 11. Vuxna 4 euro. I samarbete med Inkoon martat. Lindell.

– **kl. 10–12 Familjecafé:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 10–14 Öppet hus och mini-loppis:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

On 6.11:

– **kl. 13–15 Allsång:** Strandvägen 11. Kaffeservering. Nygård, Lindell, Kakko.

– **kl. 13–16.30 After school:** Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i åk 1–6. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 15.30–18.30 Ungdomskväll:** Ungdomshuset. Ahlfors.

To 7.11:

– **kl. 10–14 Öppet hus och mini-loppis:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 11.30–13 Matservering:** Församlingshemmet. 4 euro. Sköld–Qvarnström.

– **kl. 17.30 Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Sö 10.11:

– **kl. 10 Högmässa:** Degerby kyrka. Olkinuora, Kalliokoski.

Må 11.11:

– **kl. 13–15 Pysselklubb för skolbarn:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

Ti 12.11:

– **kl. 10–12 Familjecafé:** Församlingshemmet nedre våning. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 10–14 Öppet hus och mini-loppis:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 14–16 Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 13.11:

– **kl. 13–16.30 After school:** Församlingshemmet nedre våning. Öppna dörrar för barn i åk 1–6. Nylund, Sköld–Qvarnström.

– **kl. 14–16 Missionssyfoöreningen:** Prästgården. Björklöf.

– **kl. 15.30–18.30 Ungdomskväll:** Ungdomshuset. Ahlfors.

– **kl. 19 Kyrkokören övar:** Församlingshemmet. Nygård.

To 14.11:

– **kl. 10–14 Öppet hus och mini-loppis:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

– **kl. 11.30–13 Matservering:** Församlingshemmet. 4 euro. Sköld–Qvarnström.

– **kl. 14.30–16.30 Minnesträning och stödgrupp för närstående vårdare:** i samarbete med Nylands Minneslots: Strandvägen 11. Lindell.

– **kl. 17.30 Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Mera information: www.ingaförsamling.fi

KARIS-POJO

ALLHELGONA

Fr 1.11 kl. 18 Kvällsmässa med ljusständning: i Svartå kyrka

Lö 2.11 Alla helgons dag

– **kl. 10 Högmässa med ljusständning:** i Pojo kyrka.

– **kl. 12 Högmässa:** i Karis kyrka.

– **kl. 18 Musikandakt med ljusständning:** i Karis kyrka. Vi tänder ljus för dem som blivit jordfästa av församlingen sedan förra Alla helgons dag.

Sö 3.11 kl. 17 Barnvänlig allhelgonagudstjänst: i S:t Olofs kapell. Ingen högmässa i Karis kyrka eller Pojo kyrka.

On 6.11 kl. 8.30 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

Sö 10.11

– **kl. 10 Högmässa:** i Pojo kyrka.

– **kl. 12 Gudstjänst:** i Karis kyrka.

On 13.11 kl. 18.30 Raseborgs kyrkosångskretsens körkavalkad: i Karis kyrka.

To 14.11 kl. 19.30 Stillhetens bön: i Karis kyrka.

Se församlingens alla evenemang på www.karis-pojoförsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Lö 2.11 kl. 13 Allhelgonadagens högmässa: i Lojo S:t Lars kyrka. Vi minns de under året avlidna. Kransnedläggning. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

Ti 12.11 kl. 13.30 Samling för daglediga: Virkby kyrka. Taxi.

BORGÅ

HÖGMÄSSOR OCH GUDSTJÄNSTER

**Lö 2.11 kl. 12.15 Högmässa med lju-
ständning och tacksägelse:** i Domkyr-
kan på Alla helgons dag,
Jäntti, Smeds, Tollander

**Sö 3.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyr-
kan:** Smeds, Jakobsson, Hätönen, Ove
Blomqvists gudstjänstgrupp

**Må 4.11 kl. 14.30 Babykyrka i Dompro-
stgården:** Jäntti

**Sö 10.11 kl. 9.30 Gudstjänst St Olofs
kapell:** Pellinge, Apostolidou, Söder-
ström

**Sö 10.11 kl. 12.15 Högmässa i Domkyr-
kan:** Jäntti, Apostolidou, Söderström,
Tollander Gaudeamuskören, barnlägret.
Farsdagslunch efter mässan kl. 13.30.

**To 14.11 kl. 18 Mässa i Taizéstil i Dom-
kyrkan:** Jäntti, Söderström, frivilliga
MUSIK

**Lö 2.11 På Alla helgons dag spelas orgel-
varter i kapellet Aeternitas på Näseback-
en:** Kl. 14.00: Jarkko Yli-Annala, 14.30:
Kaisa Sidoroff, 15.00: Reidar Tollander,
15.30: Eric-Olof Söderström, 16.00: Anne
Hätönen

On 6.11 kl. 18 Konsert i Domkyrkan: Kon-
sert på Svenska dagen "Trygg", Folkmu-
sikduo Aléa – Aurora Visa,
kantele och Annika Lyytiäinen, klarinett.
Fritt inträde, fritt programblad.

GRUPPER

**Må 4.11 och 11.11 kl. 10 Motion och Pro-
menad för missionen:** träff vid gångbrons
östra sida.

**Ti 5.11 och 12.11 kl. 9–13, KortteliÄssä,
Värberga:** församlingen bjuder på kaffe.

Ti 5.11 och 12.11 kl. 12 Andakt och lunch:

för pensionärer och arbetssökande i fest-
salen, Lundagatan 5.

On 6.11 kl. 12.30 Mariakretsen:

i mötesrum 1, Lundagatan 5.

Sö 10.11 kl. 13.30 Farsdagslunch: i För-
samlingshemmet
på Lundagatan 5. Meny: potatisgratäng,
stek med pepparsås, sallad samt kaffe/té
och tårter. Pris: Vuxna: 15 euro, Barn 8–12
år: 8 euro, Barn 5–7 år: 5 euro. Betala
med bankkort eller kontanter. Anmäl nu
till Sussi via e-post: susann.stenberg@
evl.fi eller tfn 040 528 6577.

Må 11.11. kl. 14 Kaffelandakt: i Lilla salen

On 13.11 kl. 17 Skapa & skratta:

Lilla salen, Lundagatan 5.

SIBBO

Lö 2.11 kl. 12 Mässa med ljuständning:
Sibbo kyrka. Efteråt samling för sörjande
i Prästgården.

Lö 2.11 kl. 13–17 Möten vid gravgården:

Kyrkoby begravningsplats. Varm glögg
och en pratstund med församlingens an-
ställda vid Ljusets kapell.

Sö 3.11 kl. 18 Mässa med Taizésånger:
Söderkulla kyrka.

On 6.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 6.11 kl. 12 Åttaeuros lunch: Kyrkoby
församlingshem. Lunch för daglediga.

Sö 10.11 kl. 18 Kvällsmässa: Söderkulla
kyrka.

Må 11.11 kl. 10 Småbarnskyrka: Söderkulla
kyrka. En kyrkstund för småbarn tillsam-
mans med vuxen. Vi sjunger rörelsesånger
och lyssnar till en kort berättelse.

**Ti 12.11 kl. 13.30 Norra Paipis missions-
krets:** Kontakt Ann-Britt Olenius-Stef-
fansson 050 5233 918.

On 13.11 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

To 14.11 kl. 13 Box missionskrets: Bykyr-
kan Tabor.

Kören för dem som inte tycker sig kunna sjunga

Esbo svenska församlings
kör-för-alla, Kråksången, firar
25-årsjubileum. Då den bör-
jade var kören banbrytande i
Finland.

En kör för alla som vill sjunga, men
som tror att de kanske inte kan eller
inte kan tillräckligt bra för att få vara
med. Idén till en sådan kör kläcktes av
kantor **Eeva-Liisa Malmgren** som fick
inspiration från Göteborg, Sverige. År
1999 startade kören Kråksången i blyg-
sam skala. Snabbt växte den och i dag
har kören cirka 75 aktiva medlemmar.

Fortsättningsvis kan man bli korist i
Kråksången utan inträdesprov.

Om man tycker om att sjunga, så ord-
nar sig resten, enligt Eeva-Liisa Malm-
gren.

– Folk är så självkritiska och många
har i minnet sina svaga skolvitsord i
musik, kanske blev man utdömd som
omusikalisk. Vi borde glömma sådant
och övervinna våra egna missuppfatt-
ningar, säger Malmgren.

Det är ofta tekniken som är proble-
met. När den tränas upp kommer insik-
ten om sambandet mellan vad örat hör
och sångmuskulerna, säger Malmgren.

“Det är det som är det fina i kråksån-
gen”, brukar man säga. Men vad är det
fina i kören Kråksången?

Så här säger några av koristerna.

– Jag var tidigare med i en finsk kör
och en del av oss finska körsångare rå-
kade vara med när Kråksången övade.

Vi vill göra bra ifrån oss, säger Johanna Björkstén (höger). Det är glädje när vi övar,
säger Petra Kåll. FOTON: AGNETA GESTRIN, ESBO KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

De såg ut att ha det så roligt, helt top-
pen! säger **Seija Raatikainen** som har
sjungit i kören i sju år.

Raatikainen och koristvännen **Liisa Simomaa** har sina rötter i Seinäjoki
och modersmålet är finska.

– Att sjunga på svenska är inte svårt,
snarare en utmaning, säger Liisa Simo-
maa, som gärna skulle bli ännu bättre
på att tala svenska.

Eeva-Liisa Malmgren, kantor i Esbo
svenska församling, är körens ledare

och dirigent. År 2015 blev Malmgren
vald till årets kantor i Finland. Kråksån-
gens korister uppskattar henne.

– Hon är så uppmuntrande. Hon lyf-
ter oss. Vi vill göra bra ifrån oss, säger
Johanna Björkstén.

– Man blir så glad när man kommer
till övningarna, säger **Petra Kåll**.

Kråksången sjunger sakrala och pro-
fana sånger; visor, spirituals, folksång-
er från olika länder, andliga sånger och
psalmer. Under 25 år har kören varit med

Eeva-Liisa Malmgren startade Kråk-
sången år 1999 efter modell från Sverige.

om flera större uppträdanden och tv-in-
spelningar. Omtäckta evenemang är all-
sångskvällarna, som har blivit en tradi-
tion i Esbo svenska församling.

Hurudana framtidsdrömmar har dirigenten för kören?

– Jag hoppas kören existerar efter att
jag går i pension. Kören är en stor re-
surs för församlingen, och allsångskul-
turen i kyrkan har blivit så mycket bätt-
re, konstaterar Malmgren.